საქართველო

საქართველოს ერთვნულ-დემოკრატიული პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო.

რედაქცია და კონტორა: თბილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 11 რედაქცია და კანტორა ღია ყოველ დღე დილის 9 ს., ნაშუადღევის 2 ნახ. საათამდის. ტელეფონი № 15—73.
მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი „საქართველო" ფოსტის ყუთი № 76

განცხადებანი: განცხადებს მიიღებს ნაშუადღევის 2 საათამდის. სტრიქონი პეტიტი პირველ გვერდზე 15 მ. მე-4 გვერდზე—12 მ. სამგლოვიარო განცხადებანი 30 სტრიქონი—400 მ. 2 ნახ. საათის შემდეგ 100 მანეთით მეტი.

ხელის მოწერა: გაზეთი „საქართველო" ქალაქსა და ქალაქს გარეთ ღირს თვეში—375 მან. ცალკე №—15 მან.

ფასი 15 მან.

წელიწადი მეექვსე. | კვირა, ნოემბერს 7. 1920 | № 142.

დღეს, ნოემბრის 7-ს, დიდების ტაძარში გადახდილ იქნება წირვა განსვენებულ ისტორიკოსის

თევდორე დავითის ძის ჟორდანიას

გარდაცვალების მეოთხე წლის თავზე. წირვის შემდეგ გადახდილ იქნება პანაშვიდი განსვენებულის სამარესთან, ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში. წირვა დაიწყება დილის სრულ 10 საათზე (ახ. დროით)

ღრმად დამწუხრებულნი და ალექსანდრა გიორგის ასული მკურნალისა, ძმა გიორგი ფხაკაძე და სიძე რომან კონსტანტინეს-ძე მკურნალი აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს, რომ კვირას, 7 ნოემბერს ქვაშვეთის ეკლესიაში, 12 ნახ. საათზედ, გადახდილი იქნება ნახევარი წლის პანაშვიდი მათი საყვარელი ძმის

დიმიტრის (მიტიას)

სულის მოსახსენებლად.

1—3256—1

ბარბარე გიორგის ასული, ივანე ანტონის ძე და ანტონ ივანეს ძე ცაგარელები გულითადი მწუხარებით აუწყებენ მათი დისწულის და დეიდაშვილის

თამარა რუსიშვილის

ტრაღიკულად გარდაცვალებას. პანაშვიდი დღეს, 7 ნოემბერს საღ. 6 საათზე ყორღანოვის ქ. 24

1—1 3254

ნინო გიორგის ასული, რევაზ მიხეილის ძე და ვახტანგ რუსიშვილები გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ 5 ნოემბერს ქალაქ თბილისში ტრაღიკულად დაიღუპა მათი საყვარელი შვილი და და

თამარა რუსიშვილი

პანაშვიდი, დღეს 7 ნოემბერს, ყორღანოვის ქ. 24. საღამოს 6 საათზე დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

1—1 3259

სახელმწ. თეატრი

ოპერა

ნოემბრის 7
მინიონი

ნოემბრის 8
ტაისი

ნოემბრის 9
კორტ. და ქეთო.

ოპერის დასაწყისი საღამოს სრულ 8 საათზე

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა

ამით აცხადებს, რომ

თავისუფალია ქიმიური ლაბორატორიის გამგის ადგილი.

ვისაც ამ ადგილის დაჭერა სურს, ნოემბრის 10 რიცხვამდი ქალაქის გამგეობაში სათანადო განცხადება უნდა შემოიტანოს და თან წარმოადგინოს თავისი „კურრიკულუმ ვიტა". თვიური ჯამაგირი 9.000 მანეთი (სავალდებულო დამატებებით და კერძო ანალიზების შემოსავლის 50 პროც.

სახალხო სავაჭრო-სამრეწველო

საზოგადოება

შეერთებული შტატების ნიუ-იორკი

უმთავრესი კონტორა აღმოსავლეთისათვის

კონსტანტინოპოლი 20-25 ტაიტასხან გალატა

ყოველ რამე დგენილი კავკასიისათვის

ავტომობილები და ბარგის საზიდები

ფორდისა ტრაკტორები ფორდსონისა კამერები და კოვრიშკები

წარმომადგენელი ახლა თბილისშია. სასტუმრო „ორიანტი" № 18 დილით 10-12 საათამდე საღამოთი 4—6 საათამდე.

საჭიროა თუჯის ღუმელი

მილებიანათ

მისამართი გაზეთ „საქართველო", რუსთაველის პროსპ. № 11 დილის 9—2 საათ.

მინდა ვიყიდო

საწერი მაგიდა

იკითხეთ ტელეფონით

№ 15-73

მოითხოვეთ ყველგან საუკეთესო ხარისხის

კონიაკი

გაწმენდილი ჰურის არაყი და ტკბილი სასმელები დ. ი. კალანდაძისა

ბითუმად და ცალ-ცალკე თვით ქარხანაში სადგურის (ვაგზლის) ქ. № 5.

დასავლეთ საქართველოს სავაჭრო-სამრეწველო სააქციონერო ბანკის

საორგანიზაციო კომიტეტი აცხადებს, რომ კვირას, 7-ს ნოემბერს დილის 10 საათზე, ქ. ქუთაისში საზოგადო საკრებულო დარბაზში, დანიშნულია

აქციონერთა პირველი საზოგადო

კრება

კრების საგანი

1. საორგანიზაციო კომიტეტის მოხსენება
2. განხილვა და დამტკიცება წლიური ხარჯთ აღრიცხვისა
3. განსაზღვრა საბჭოსა და გამგეობის წევრის რიცხვისა
4. არჩევნები: საბჭოსი, გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა.

ქიზიყ-კახეთის აქციონერი საზოგადოება

„ალაზიორა"-ს

გამგეობა ამით აცხადებს, რომ თამბაქოს ქარხანამ უკვე დაიწყო მოქმედება თბილისში

მთავარი კანტორა იღებს დაკვეთას

დღეს.

ლიტვაში რუსეთის თეთრგვარდიელების სამხედრო ორგანიზაციები ეწყობა.

პარიზში ანტიბოლშევიკური პარტიების ყრილობას იწვევენ.

შეერთებული შტატების მთავრობა უარჰყოფს ხმებს მექსიკის დამოუკიდებლობის ცნობის შესახებ.

ბოლშევიკური ცნობით ინდოეთში არეულობა გრძელდება.

სომხეთის ფრონტზე საბედისწერო ომი სწარმოებს.

წერილები.

მეთაური: გერმანია და საქართველო.
დამფუძნებელი კრების ანგარიში.
რაჟდენ გვეტაძე: მავრა.
სვ. ყიფიანი- ალქაჯი.
აზიანი: პირის პირ.
ჩვენი კორესპოდენტები: თერჯოლა.

სახელმწიფო დრამის თეატრი.
(ყოფილი არტისტიული—რუსთაველის პრ., № 21, ტელ. 8—07).

დღეს, ნოემბრის 7-ს საღამოთი

1. დარისპანის გასაჭირი
2. ირინეს ბედნიერება

დასაწყისი საღამოს 8 საათზედ

თქვენ!!
შეგიძლიანთ **იაფად** იყიდოთ
შემოდგომის და ზამთრის სეზონისთვის
მაღაზიაში
ამხ. ე. ცინდელი.
სოლოლაკი 1.

დრაფი. ქალების და ვაჟების სპალტოვე . .	2,600 მან.
მაუდი. ,, ,, კოსტიუმებისათვის	3,500 მან.
შევიოტინი 2 არშინი სიგანისა, შავი, ლურჯი კაბებისათვის	1,600 მან.
შევიოტი შალისა, ,, ,, პალტოებისთვის და კოსტიუმებისთვის . . .	4,000
შევიოტი ვაჟებისთვის შავი	5,500
,, ,, ლურჯი	3,500
ზამში სუკნოსი ქალების პალტოებისთვის. .	3,500
ტრიკო. 2 არშინის სიგანისა ფრენჩისათვის და კოსტიუმებისათვის	2,800
მაუდი მოწყვეტებისათვის	2,400
საბნები ბაიკის	4,000
ფუფაიკები თბილი ვაჟებისათვის.	1,800
პლიოდები სამზამთრო საბნის მაგიერ წონი- და მოტყლის	10,000
ნაჭრები შალერებისათვის	3,400 მან.
შალ-ჩითები კაბებისათვის	550

ნანსუკი **მადეპალამი**, ბატისტი, აბრეშუმის მატერიები კაბებისთვის
ყველა ფერები.
მორენგო პალტოებისათვის უმაღლეს ხარისხისა. ველივიოტი შავი კაბებისათვის.

მაღაზიაში
ამხ: ე. ცინდელი
სოლოლაკის ქ. № 1.
—ლ-ი-კ-ვ-ი-დ-ა-ც-ი-ი-ს გ-ა-მ-ო—
შლიაპების განყოფილებაში დანიშნულია
იაფი ვაჭრობა
8, 9, 10, 11 და 13 ნოემბერს
ხავერდის შლ. 2.500 მან. | კასტორის შლ. 1000 მან.
პატარა ქუდები სხვა და სხვანაირი. 800 მანეთიდან
1—1 3257

გერმანია და საქართველო.

დაგვიანებულად მივიღეთ-მიტის მეტად მნიშვნელოვანი ცნობა: მიმდინარე წლის 24 ენკენისთვეს გერმანიას დე იურე—დ უცვნია საქართველოს დამოუკიდებლობა! ქართველ ხალხში ეს ამბავი აღფრთო-

ლენა ექნება დანარჩენ სახელმწიფოებზე! გერმანიის განცხადება ჩვენთვის ძვირფასია თუნდ იმიტომაც, რომ მან საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარების პირველ დღიდანვე მზრუნველი ხელი არ მოაკლო განთავისუფლებულ ქართველობას და მთელი სახელმწიფოებრივი სა-

მძიმე იყო ის დრო, აღსავსე ასაფეთქებელი მასალით, საქართველოს დასათრგუნავად დაგროვილით და იმ ელემენტების მხურვალე მონაწილეობით, რომელთა იმპერიალისტური მახვილი ამ ჟამადაც მოღერებულია საქართველოს წინააღმდეგ. ახალგაზრდა რესპუბლიკა, რომლის სახელმწიფოებრივი და მილიტარული აპარატი მხოლოდ ჩანასახში იყო იმ ხანაში, მართალია, გმირულად იგერებდა უამრავ მტერთა თავდასხმას, მაგრამ მისთვის მაინც ძნელი იქნებოდა მოზღვავებულ ლაშქრის უკუგდება, მით უმეტეს, რომ შიგნითაც რესპუბლიკის მდგომარეობა და ხალხის განწყობილება ახალ მოვლენათა მიმართ იმედს არ იძლეოდა მომდგარ საფრთხიდან გამარჯვებით გამოსვლისას.

ქართველობა ვერ დაივიწყებს იმ დროს აქ მყოფ გერმანელ სარდლობისა და საზოგადოთ ჯარის მოღვაწეობას. გერმანელებმა ისეთი ამაგი დასდეს ქართველებს, რომელიც არ წარიხოცება მის გულიდან არას დროს და შთამომავლობას გარდაეცემა, ვითარცა სამაგალითო ნიმუში პატიოსნებისა და უაღრესი გულწრფელობისა. გერმანელებმა პირველებმა ფაქტიურად ამოხაზეს ჩვენი სახელმწიფოებრივი საზღვრები და სამაგალითო აქტივობა გამოიჩინეს მის გაფართოების პროცესში საქართველოს ისტორიულ, ეკონომიურ-გეოგრაფიულ და სტრატეგიულ ინტერესების მიხედვით. გერმანიის სარდლობა სამართლიანად დარწმუნებული იყო, რომ საქართველოს ტერიტორიული პრეტენზიები არსებითად მინიმალური იყო და სავსებით ემყარებოდა მისთვის მინიჭებულ უფლებრივ ნორმებს.

განა ქართველ ხალხის მეხსიერებიდან ოდესმე ამოიშლება ის ფაქტი, რომ იმ დროს, როდესაც საქართველოს შესამუსრავად მრისხანედ მოიწევდა გერმანიის ოფიციალური მოკავშირე, მისი თანამებრძოლე ბრწყინვალე პორტა, რომლის ჯარები ჩვენს დედაქალაქს ემუქრებოდენ,—გერმანიის სარდლობამ რეალური მფარველობა აღმოუჩინა საქართველოს და კატეგორიული ბრძანებით შეაჩერა გათამამებული ოსმალეთი!

შეიძლება გადაჭრით ითქვას, რომ ხოლოდ გერმანიის ჯარები ფაქტიურად იცავდნენ იმ ძნელ დროის საქართველოს მიწა-წყალს! მათი მეოხებით შევძელით შეგვექმნა რეგულიარული მილიტარული ძალა, მოგვეწყო სახელმწიფოებრივი ნორმები და განგვემტკიცებინა მართვა-გამგეობის აპარატი...

ვიმეორებთ, ყველა ეხენი ღრმად ჩამარხულია ქართველობის გულში!

სამადლობელი გრძნობებით აღვსილი ქართველი ხალხი სათანადო ყურადღებით მოისმენს უდიდესი მნიშვნელობის ამბავს, რომ ევროპის ცივილიზაციის წარმომადგენელმა საჯაროდ სცნო საქართველოს პოლიტიკურ მიღწევათა სრული კანონიერება და ამით ღირსეულად დააგვირგვინა ის მოღვაწეობა თავისი, რომელმაც ჩვენი სახელმწიფო აღმშენებლობისათვის ესოდენი სარგებლობა მოიცა!

როგორიც უნდა იყოს გერმანიის მდგომარეობა დღეს ერთი რამ ცხადია ჩვენთვის: მისი მძლავრი კულტურა შემდეგშიაც მისაბაძი იქნება ევროპის დანარჩენ სახელმწიფოთათვის, მისი ცივილიზაცია და მეცნიერება სხვოსან ღამპრად ექნება კაცობრიობას, პროდუქტიული მუშაობა მის დაუღალავ ხალხისა ქვეყნისათვის წარმატებისა და სიუხვის ფაქტორად ისევ დარჩება...

რაღა თქმა უნდა, კულტურულ გერმანიის ამ საერთაშორისო გამოსვლას აზრი და მნიშვნელობა არსებულ ვითარებაშიც არ წაერთმევა. გერმანიის ხმა არც დღეს დარჩება გამოუხმაურებელი: მას ანგარიშს გაუწევენ ის სახელმწიფონიც რომელნიც ეხლაც ყოყმანობენ საქართველოს საკითხის გადაწყვეტაში და შესაფერისად ვერც გარკვეულან საქართველოს უდავო სახელმწიფოებრივ უფლებებში.

ამ თვალთახედვით გერმანიის მიერ საქართველოს სუვერენიტეტის იურიდიულად ცნობას მნიშვნელობა ემატება; გერმანიის გამოსვლას მეტი ნათელი შეაქვს იმ საკითხში. რომელსაც ზოგნი განგებ აწნელებენ.

ანტანტი და გერმანია.

„ტაიმსის" ცნობებით ევროპის სახელმწიფოთა ვალი თითო მოქალაქეზე რომ განაწილდეს, შემდეგ ციფრებს მოგვცემს: ინგლისში 4000 ფრანკი, საფრანგეთში 5100 ფრ., იტალიაში 2000 ფრ., ჩ. ა. შეერთებულ შტატებში 2070 ფრ., გერმანიაში 2800 ფრ., მაგრამ თუ ამას მივუმატებთ 150 მილიარდ კონტრიბუციას, რომელიც გერმანიამ უნდა გადაუხადოს ანტანტას, მაშინ თითოეულ გერმანელის ვალი იქნება 5000 ფრანკი. როგორც სჩანს ფრანგებს ყველაზე მეტი ვალი დასდებიათ. მთელმა ქვეყანამ იცოდა, რომ ომისაგან ყველაზე მეტად დაზარალდა ბელგია და საფრანგეთი, მაგრამ მაინც გასაოცარია, რომ გერმანელის ვალი 150 მილიარდიანი კონტრიბუციის შეწირის შემდეგაც საფრანგეთის ვალზე ნაკლებია.

ჩვენ ვიცით, რომ ომამდე ევროპაში გერმანიას სხვაზე მცირე ვალი ქონდა; ჩვენ ვიცით, რომ გერმანიის იმპერიამ 1873 წ. მიიღო საფრანგეთიდან კონტრიბუცია ხუთი მილიარდი ფრანკი ოქროთი, მაგრამ რას ნიშნავს ხუთი მილიარდი იქ, სადაც მილიარდებს ას-

კრატიამ გამოიჩინა ისეთი პატრიოტიზმი, ისეთი პატიოსნება, ნიჭი და უნარი, რომ თავის ერს ომი საზღაპრო იაფად გადაატარებინა. ამასთან ჩვენ ვიცით, რომ გერმანიის ტეხნიკა ისე მაღლა იდგა, რომ მთელს ევროპასა და ამერიკას წინ წაუსწრო, მისი მრეწველობას არავითარი კონკურენციის არ ეშინოდა, პირიქით, ინგლისი, საფრანგეთი და თვით ამერიკაც საგონებელში ჩააგდო. და აი ეს მაღალკულტუროსანი ერი დღეს საშიშროებაშია ვერსალის ხელშეკრულობით შებოჭილი და საფრანგეთის ექვიანობით შეწუხებული.

ამას მწვავედ ჰგრძნობენ ინგლისში და ამერიკაში, და ამ საკითხის გამო განგაშია გაზეთებში და საზოგადოებაში. ამერიკა ეხმარება გერმანიას ყოველნაირად: უგზავნიან სანოვაგეს, ნედლ მასალას წარმოებისათვის, ფაბრიკანტებს და ფულსაც. ბოლო დროს ამერიკას ყურადღება მიუქცევია გერმანიის განათლება და მეცნიერებისათვის,—ბეჭდავენ გერმანულ წიგნებს და ხელნაწერებს, უგზავნიან იარაღებს, აპარატებს და ყოველგვარ სხვა მასალას სამეცნიერო საჭიროებისათვის. ამასთან ამერიკა მოითხოვს, რომ ვერსალის ხელშეკრულობა გადასინჯულ იქნას, რადგან ევროპის ხსნა, დღევანდელი გაჭირვებისაგან შეუძლებელია, თუ გერმანიას არ მისცეს საშუალება გააჩაღოს თავისი მრეწველობა ისე, როგორც მას ეს შეუძლია. ამერიკა აგრეთვე ეხმარება ავსტრიას, და რასაკვირველია, წინააღმდეგი არ იქნება გერმანია და ავსტრიის შეერთებისა.

ინგლისში მთელი პრესა ლაპარაკდა გერმანიის შესახებ, ჰკიცხავენ საფრანგეთის პოლიტიკას, რომელსაც უნდა არა თუ გერმანიის მილიტარიზმის მოსპობა, ეკონომიურადაც მოხრჩობას უპირებს. ინგლისის პრესა ამ ტენდენციას

ებრძვის იმათ საჭიროდ მიაჩნიად გერმანიის მილიტარიზმის მოსპობა, მაგრამ მათი აზრით, თუ გერმანიის ეკონომიკა არ იქნა აღდგენილი ევროპას კატასტროფა მოელის. გერმანიის დასუსტება რუსეთის ბოლშევიზმს აძლიერებს და ეს შეიძლება ევროპასაც გადაედოს. ეკონომიურად შეწუხება გერმანიის, ინგლისის პრესის აზრით, ბერლინს მოსკოვთან აკავშირებს, და ამ კავშირში ჩათრეული იქნება ჩინეთი და შეიძლება ინდოეთიც თუ ეს კავშირი განხორციელდა და გაძლიერდა, ევროპის ცივილიზაციას საშიშროება მოელის, დღეს დღეობით ევროპას აკლია გერმანიის მრეწველობის ფაბრიკანტები და რუსეთის მასალა; თვით ინგლისიც საჭიროებს გერმანიის ფაბრიკანტებს თავისი ვაჭრობის გასაცხოველებლად. ამისათვის ინგლისის პრესა მოითხოვს თავის მთავრობისაგან გერმანიასთან შეთანხმებას.

უეჭველია, რომ ბოლოს და ბოლოს ვერსალის ხელშეკრულება გადასინჯული იქნება, უამისოდ ევროპა რუსეთის ბოლშევიზმს ვერ მოსპობს. თვით ანტანტის პოლიტიკის მესვეურნი ჰგრძნობენ, რომ ინტერვენციის იდეა გაკოტრდა. ერთად ერთი საშუალებაა—გერმანიასთან შეთანხმება რუსეთის საკითხში,—ანტანტი იძულებული იქნება ბოლოს და ბოლოს რუსეთი დაანაწილოს ეგრედ წოდებულ ეკონომიური სფეროებად, და თავისი წილი გერმანიასაც არგოს. მარტო გერმანიას ძალუძს ბოლშევიზმის მოსპობა და რუსეთის დამშვიდება—დალაგება. ეს გარემოება კი ევროპას მისცემს რუსეთიდან მისთვის საჭირო ნედლ მასალას და ქვეყანას ევროპის ფაბრიკატებს საკმარისად. მაშინ ევროპის კრიზისი მალე დანელდება.

დოცემუს.

ოსმალეთის საფრთხის საკითხი დამფუძნებელ კრებაში.

თავმჯდომარე ალ. ლომთათიძის სიტყვა:

მოქალაქენო, დამფუძნებელ კრების წევრნო! ჩვენი დღევანდელი სხდომა არაჩვეულებრივია. ეს გამოწვეულია არაჩვეულებრივ მდგომარეობით, რომელიც ჩვენს გარშემო შეიქნა უკანასკნელ ხანებში ოსმალეთის სომხეთზე თავდასხმის გამო. იმ ხნის განმავლობაში, როდესაც ჩვენ არ ვიკრიბებოდით, მოხდა ისეთი ამბები, რომელმაც დამფუძნებელ კრების პრეზიდიუმი ჩააფიქრა და აიძულა მოეწვია დამფუძნებელი კრების საგანგებო სხდომა, რომ მას გამოეთქვა თავისი აზრი, როგორც რესპუბლიკის უზენაეს უფლებების მატარებელ ორგანოს. უტყუარი ჭეშმარიტებაა, რომ რომელიმე სახელმწიფოს დამოუკიდებლობა უზრუნველყოფილია მაშინ, როდესაც მეზობელ სახელმწიფოებსაც აქვთ ასეთივე დამოუკიდებლობა და თავისუფლება. რუსეთის იმპერიის დაშლის შემდეგ სომხეთი და საქართველო იბრძვიან თავის დამოუკიდებლობისათვის; ეს ბრძოლა ჯერაც არ დასრულებულა და არც შეიძლება ითქვას ისაც, რომ იგი დასრულებული იქნება ხვალ. კერძოთ სომხეთის დემოკრატია ამ დღეებში მეტად მძიმე, საშინელ პირობებში ჩავარდა. მე არ შევეხები დაწვრილებით მის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის აღწერას; მან ამ ბრძოლაში მოიპოვა დამოუკიდებლობა, მაგრამ მტერი არ დაცხრა და დღეს ოსმალეთის ერთმა ნაწილმა გადადგა ისეთი ნაბიჯი, რომელმაც აუტანელ მდგომარეობაში ჩააგდო სომხეთის ხალხი. მე მოგახსენებთ ქემალ-ფაშის ჯგუფის მოქმედების შესახებ. ეს ჯგუფი დაიძრა სომხეთისაკენ და დღეს ყარსი უკვე მის ხელშია. არ შეიძლება ამ გარემოებას ჩვენ სერიოზული ყურადღება არ მივაქციოთ. დამფუძნებელი კრება დღესაც, როგორც ყოველთვის, თავის გადამჭრელ სიტყვას ეტყვის ჩვენს ხალხს და ეს სიტყვა აღაფრთოვანებს ჩვენს დემოკრატიას და გამოიყვანს მას, როგორც ერთ კაცს სამშობლოს დასაცავად, ვინაიდან მოსალოდნელია, რომ მტერი არ შეჩერდება და მოისურვებს ჩვენი საზღვრების გადმოლახვასაც.

საერთო მდგომარეობის შესახებ მთავრობის სახელით განცხადებას აკეთებს შინაგან საქმეთა მინისტრი ნ. ბ. რამიშვილი.

მთავრობის განცხადება.

მოქალაქენო, დამფუძნებელი კრების წევრნო! საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებზე კვლავ გამოჩნდა შავი ღრუბლები. ჩვენს არსებობას და თავისუფლებას კვლავ წინ ეშლება შავი აჩრდილი. ჩვენი ხალხი კვლავ დგება საგარეო საფრთხის წინაშე. ამ ჟამად ეს საფრთხე მოდის სამხრეთიდან. სამხრეთის ჭიშკრებთან გამოჩნდენ ოსმალეთის ლაშქრები. ქემალ-ფაშის მიერ ყარსის და სომხეთის სხვა ნაწილების დაკავებამ შექმნა საქართველოსათვის ახალი მდგომარეობა, ახალი სამეზობლო ურთიერთობა და თუ ჩვენ ახლავე ამაში არ გავერკვიეთ და შესაფერი პოზიცია არ დავიჭირეთ—მერე გვიანი იქნება. ვინ არის ქემალ-ფაშა და რა სურს მას ჩვენში. ქემალ-ფაშა—ეს ოსმალეთის გამდგარი გენერალია, რომელიც არ სცნობს ოსმალეთის ომში დამარცხებას და მის შედეგებს. უარყოფს ოსმალეთის კანონიერ მთავრობას და მის მიერ დადებულ ზავის პირობებს და აგ-

ელინთა—ჯარების მიერ, დევნილი ზღვებიდან ინგლისის მიერ, მოეშურება ამიერ კავკასიისაკენ შიგნით სამშობლოში დაცემული პრესტიჟის აქ აღსადგენათ. მეორდება 1918 წლის აპრილის ამბები იმ განსხვავებით, რომ მაშინ ჩვენ საქმე გვქონდა ძლევამოსილ ოსმალეთთან და მის მოკავშირე ცენტრალურ სახელმწიფოსთან, ახლა კი დაუძლურებული ოსმალეთის ურჩ მხედრებთან. სომხებზე თავდასხმა და მისი განიავება პირდაპირი მუქარაა ჩვენი დამოუკიდებელი არსებობისათვის. სომხის ერის კვლავ მონობაში ჩავარდნა ნიშნავს ჩვენი თავისუფლების მუდმივი მან საცდელში ყოფნას. დამოუკიდებელი სომხეთი აუცილებელი პირობაა დამოუკიდებელ საქართველოს არსებობისათვის, თუ ამას დაუმატებთ ქემალ-ფაშის მთავრობის საპროტესტო ნოტას, რომელიც მან ჩვენ გამოგვიგზავნა აგვისტოში ბათომის ოლქის დაკავების გამო დავინახავთ, რომ ქემალ-ფაშის ლაშქარი არ დაკმაყოფილდება სომხეთით და ჩვენსკენაც გამოილაშქრებს. ჩვენ, რასაკვირველია არ ვერევით ქემალ-ფაშას შინაურ საქმეებში. ჩვენის აზრით ოსმალეთის სწორად გაგებული სახელმწიფოს ინტერესები უეჭველად მოითხოვენ საქართველოს დამოუკიდებლობას და ჩვენთან კეთილ-განწყობილების დამყარებას. მაგრამ ეს ჭეშმარიტებასო მალეთის მოღვაწეებმა ვერ გაიგეს 1918 წ. და, ალბათ, ვერ იგებენ ვერც ეხლა. წუთიერი, წარმავალ ინტერესების მუდმივ ინტერესებზე მაღლა დაყენება ნიშანდობლივი თვისებაა ბეცი პოლიტიკის და ალბათ ამით აიხსნება ქემალისტების საპროტესტო ნოტა და მათი აგენტების აგიტაცია საქართველოს საზღვრებში. და აი აქ ჩნდება მთელი სიმართლე ბრძნული თქმულების: „თუ გნებავთ მშვიდობიანობა, ემზადეთ ომისათვის". თუ გნებავთ ქემალის ლაშქრის ოვიდან აცილება—წინ დაუყენეთ მას ასეთივე ლაშქარი, აჩვენეთ მას შესაფერი სამხედრო ძალა და ის იძულებული იქნება ჩვენს საზღვრებს გზა აუაროს. ქემალ-ფაშა ემყარება არა იმდენათ თავისი სუსტს ძალას, რამდენათაც ბალშევიკების და ადგილობრივი მუსულმანების თანაგრძნობას.

ჩვენ გვაქვს მოსკოვის მთავრობის კატეგორიული განცხადება, რომ ის ჩვენთან დადებულ ხელშეკრულებას სავსებით ემყარება, ბათომის ოლქს საქართველოს უდავო ნაწილად სცნობს და ქემალ ფაშის საქართველოში გამოლაშქრებას დაუშვებლად აღიარებს. ამ დაპირებას არ ახლავს არავითარი გარანტია. არის მხოლოდ ჩვენი ძალა, ჩვენი მომზადება, ჩვენი მამაცობა. ჩვენ ახლა არ ვართ ის, რაც ვიყავით 19—18 წელს. ახლა ჩვენ გვაქვს მოწყობილი სახელმწიფო, გვყავს ბრძოლებში გამოწვრთნილი მუდმივი ჯარი და სახალხო გვარდია. გვაქვს ხალხის ერთსულოვნება და აი ეს არის ჩვენი თავისუფლების გარანტია, ჩვენი ბატონობის და სუვერენობის უზრუნველყოფა. ყოველ შემთხვევაში ერთი მაინც ვიცით: მოსკოვის მთავრობა აქტიურ დახმარებას ქემალისტებს ჩვენს წინააღმდეგ არ გაუწევს. დარჩა ამათ მთავარ იმედათ ადგილობრივი მუსულმანები, განსაკუთრებით ბათომის ოლქის მცხოვრებნი, სადაც ქემალისტების აგენტებმა უკვე წამოყვეს თავი და შეუდგენ მოღალატურ ქსელის გაბმას ამ მუშაობას ეწევიან განსაკუთრებით ოლქის უმუშევარი მცხოვრებნი, რომე-

მშრომელი ხალხი [illegible] ყოველივე არევ დარევს [illegible] წინანდელი შემოსევებით, აკლებული თავისი სახლ კარი აღადგინოს, თავისი წაფორხილებული ეკონომიური მდგომარეობა შრომით და გარჯით გააუმჯობესოს. ამათთვის ყოველგვარი ლაშქრობა პირდაპირ დამღუპველია. საქართველოს მუსულმანებმა არა ერთი გამოცდილებით იციან რომ ოსმალეთის რაზმების ჩვენში შემოსვლა მუდამ თავდება მათი დარბევით და ბოლოს ამ რაზმების უკან გაქცევით. მათ უნდა იცოდენ, რომ იგივე განმეორდება ეხლა. უნდა იცოდენ, რომ თუ ძლევამოსილი ოსმალეთი იძულებული იყო დაეტოვებია მთელი ამიერ-კავკასია, ქემალის აჯ[...]რელებული, სახელდახელოთ შეკოწიწებულ რაზმებს ჩვენ ქვეყანას არავინ დაანებებს. აქ ერთდღესაც ვერ გაჩერდებიან და მათი შემოსვლის შედეგი მთელი თავისი სიმძიმით დააწვება პირველ ყოვლისა მათ შემომყვანთ, მათ მიმდევართ და დამხმარე ქართველ მუსულმანებს. ჩვენ აი აქედან, ამ ტრიბუნიდან ვაფრთხილებთ მათ და მოვუწოდებთ თავისი ერთგულებით დაიმსახურონ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეობა და თავისუფლება. ამი[...] ჩვენ მოგვეცემა საშუალება ბათომის ოლქში განვახორციელოთ დაპირებული რეფორმები, დავამყაროთ თანახმად ადგილობრივი ხალხის სურვილებისა ახალი ნორმალური მართველობა და მით შესაძლება მივცეთ ამ ოლქს ყოველმხრივ განვითარებისა. ქემალისტების გამოჩენა ეს მუშაობა შეაფერხა და იძულებული ვართ ოლქში საგანგებო წესები კვლავ დავტოვოთ და იქ სასტიკი წესიერება დავიცვათ. საქართველოს რესპუბლიკა იცის ერთგულობის დაფასება, მაგრამ ორგულთ და მოღალატეთ შესაფერად გადაუხდის. მთავრობა ღებულობს ყოველნაირ ზომებს მთელს რესპუბლიკაში როგორც მოღალატეთი გამოსვლების ჩასაკლავად, ისე გარეშე საფრთხის შესაფეროდ დასახვედრად.

მთავრობა დარწმუნებულია, რომ საქართველოს მთელი დემოკრატია განურჩევლად პარტიისა ამ დიდ საბედისწერო ბრძოლაში მის მხარს დაუჭერს და მისცემს შეძლებას მცირს მტრულად ძვე[...]ბურად მამაცურად დაუხვდეს. ჩვენ ვიჭრებით სხვის საზღვრებში, ჩვენ ეს არ ვესხმით არავის, ჩვენ ვიცავთ მხოლოდ ჩვენს თავს, ჩვენს საზღვრებს, ჩვენს ქონებას, და ამ წმინდა და მართალ საქმეში ჩვენთან იქნება მთელი ჩვენი ხალხი, ჩვენ დაგვიჭერს მხარს მთელი წინავე კაცობრიობა. (ტაში ყველა სკამებზე.)

მთავრობის განცხადების მოსმენის შემდეგ ილაპარაკეს ფრაქციების წარმომადგენლებმა. ყველა ორატორები ერთხმად აღნიშნავდენ მდგომარეობის სერიოზულობას და გამოსთქვამდენ რწმენას, რომ საქართველოს დემოკრატია ერთსულოვნათ ხმლით ხელში გამოვა სამშობლოს დასაცავად, თუ მდგომარეობა გართულდა და მტერმა განიზრახა ჩვენი საზღვრების გადმოლახვა.

ფრაქციების სახელით: ილაპარაკეს აკ. ჩხენკელმა, სპ. კედიამ, ლ. შენგელიამ, შ. ნუცუბიძემ, გ. ვეშაპელმა, [...] ჯუღელმა და ი. ლორთქიფანიძემ [...]მელთა სიტყვებს შემდეგ №-ში მოვიყვანთ.

კამათის დასრულების შემდეგ წარმოდგენილ იქნა ორი რეზოლიუცია: ერთი სოც. რევოლიუციონერთა ფრაქციის მიერ, მეორე სოც.-დემოკრატიული ფრაქციის მიერ. სოც.-რევოლიუციონერთა რეზოლიუცია უარყოფილ იქნა დამფუძნებელი კრების მიერ, მიღებულ იქნა სოც.-დემოკრატიული ფრაქციის მიერ წარმოდგენილი შემდეგი რეზოლიუცია.

რეზოლიუცია.

„მოისმინა რა მთავრობის განცხადება მეზობელ სომხეთში შექმნილ მდგომარეობის შესახებ, დამფუძნებელი კრება გამოსთქვამს თავის ღრმეს თანაგრძნობას დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ სომხის ერისადმი და იმედოვნებს, რომ ის გამარჯვებული გამოვა იმ ეროვნული განსაცდელისაგან, რომელიც მას ემუქრება:

ითვალისწინებს რა იმ გარემოებას, რომ თვით საქართველო არ არის უზრუნველყოფილი მსგავსი განსაცდელისაგან, დამფუძნებელი კრება გამოსთქვამს ღრმა და მტკიცე რწმენას, რომ საქართველოს ხალხი, როგორც ყოველთვის დღესაც ერთსულოვნად დაირაზმება დამოუკიდებლობის და თავისუფლების დასაცავად.

ჩვენ გვწამს, რომ გაივლის საფრთხე და დამფუძნებელ კრებას საშუალება ეცემა განაგრძოს ორგანიული მუშაობა შინაური ცხოვრების მოსაწყობად, როგორც ცენტრში ისე სამუსლიმანო საქართველოში, სადაც ადგილებრივი პირობების მიხედვით განხორციელებულ იქნება მმართველობის დემოკრატიული წესი ავტონომიურ ნიადაგზე.

დამფუძნებელი კრება იწონებს მთავრობის მიერ თავდაცვისათვის მიღებულ ზომებს, ავალებს მას განაგრძოს დაწყებული სამზადისი, დარწმუნებულია, რომ რესპუბლიკის დაცვის საქმეში გაერთიანდება მთელი საქართველო, განურჩევლად სარწმუნოებისა და სოციალური მდგომარეობისა და მას მხარს დაუჭერს მთელი ევროპის დემოკრატია.

დამფუძნებელი კრება ავალებს თავის პრეზიდიუმს მიმართოს საქართველოს ხალხს შესაფერი მოწოდებით.

მცირე შენიშვნა.
(ერთა ლიგის გარშემო)

თავის საპასუხო წერილში (იხ. „ერთობა" № 249) ბ. ა. ჟორჟოლიანი [...]თონ აღიარებს ზოგიერთ თავის შე[...]მებს, მაგრამ დაჟინებით კიდევ [...]ცებს, რომ წინასწარი საერთაშო[...] ცნობა სახელმწიფოსი ვითომდა [...] არის ერთა ლიგაში შესვლისათვი[...]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

...გის ხელშეკრულებისა, ხაზს უსვამს ...უყვას „ახელმწიფო,“ რომელიც ამ ...ლში ნახმარია, და გამოჰყავს ის და-..., რომ აქ იგულისხმება წინასწარი ...რიდიული ცნობა.

...ტივცემული მოკამათე ირონიასაც კი ...მართავს — „ეს იურისტსაც კი უნდა ...გონდეს!“

...ირონიას მე თავს ვანებებ, მხოლოდ ...ხოვ ბ. ა. ჟორჟოლიანს ჯერ გაიგოს ..., რასაც თვითონ ჰკითხულობს. მან ...იყვანა პირველი მუხლი, თვითონ წა-...ითხა და ამოწერა შემდეგი სიტყვები: „...ყველ სახელმწიფოს, დომინიონს ...ა კოლონიას, რომელსაც აქვს თავისუ-...ლი მართვა-გამგეობა... შეუძლიან ...ხდეს საზოგადოების (ლიგის) წევრი“.

...აქედან აშკარაა, რომ აქ მარტო სა-...ხელმწიფოზე არ არის ლაპარაკი; ლიგა-...ში შესვლა შეუძლიან აგრეთვე დომი-...ნიონს (სამფლობელოს) და კოლონიასაც ...ახალ შენს). ეს ფაქტიურად აგრე არის: ...ლიგაში უკვე ირიცხებიან კანადა, ავს-...ტრალია, ახალი ზელანდია და სხვანი. ...ნც ცოტად მაინც გაცნობილია „ინ-...გლისური“ ფედერალიზმის ისტორიას, ...ის ადვილად დამეთანხმება, რომ ...ველა ეს პოლიტიკური ერთეულები, ...როსოდეს არ ყოფილან „ცნობილნი“, ...საერთაშორისო უფლების პრინციპების ...მიხედვით, როგორც სახელმწიფონი, მაგ-...რამ ერთა ლიგაში მაინც შევიდნენ.

შევიდნენ აგრეთვე ახალი სახელმწი-...ფოებიც — პოლონეთი, ჩეხო-სლოვაკეთი, ...ჰეჯაცი და სხ., თუმცა ფორმალური ...ნოტების გაცვლა-გამოცვლა მათი იური-...დიული ცნობის შესახებ არ მომხდარა.

...რაღა გავაგრძელო, ჩვენმა მთავრობა-...მაც უკვე მიიღო წინადადება ერთა ლი-...გის სეკრეტარიატისაგან საქართველოს ...დელეგატების გაგზავნის შესახებ... თუმ-...ცა საქართველო იურიდიულად ჯერ ...ცნობილი არ არის; აშკარაა, წინასწარი ...იურიდიულ ცნობას თუ არ ცნობის ...ახლანდელ დროში არავითარი მნიშვნე-...ლობა არა აქვს. ეხლა მიღებულია ახა-...ლი პრინციპი — კოლლექტიური ცნობა ...ერთა ლიგაში და ლიგის მიერ.

...ბოლოს ბ. ა. ჟორჟოლიანი ამბობს: „ჩვენ არა ვართ დიდი წარმოდგენის ამ საერთაშორისო უფლებაზეო“. — ეს, რა საკვირველია, თქვენი გემოვნების, ან უკეთ, თქვენი გონების საქმეა.

გ. გვაზავა.

უცხოეთში.

ოსმალეთის თავდასხმა სომხეთზე, ბაქოს კონფერენცია და საქართველო.

ჟურნალ „ორიანს“-ს ატყობინებენ ანგორიდან: ქემალისტები ცდილობენ თვისის სწრაფი ავანტიურით გაამხნევონ ანატოლიის სულით დაცემული მცხოვრებნი. ამ მიზნის მისაღწევად განზრახული იყო საერთო იერიშის მოტანა სომხეთზე, 7 ენკენისთვეს ანგორიში მოვიდა ყაზამ-ყარა-ბექირი და მეორე დღესვე შეიკრიბა სამხედრო უმაღლესი საბჭო მუსტაფა ქემალ ფაშის თავმჯდომარეობით. ბჭობაში მონაწილეობა მიიღეს გენერლებმა: ახმედ ფეზიმ, მუჰადინმა, ალი ფუადმა და ნიხარ ნურ ედინმა. მონაწილეობდა აგრეთვე შტაბის უფროსი პოლკოვნიკი ისმედ ბეი.

ყარა ბექირმა განაცხადა, რომ აუცილებლად საჭიროა საერთო იერიში მივიტანოთ სომხეთზე, რადგანაც სომხების მუდმივი ფარეში ჩვენს მიწა-წყალზე ხელს გვიშლის ბოლშევიკებთან ურთიერთობაშიო. მაშინ საბჭო დაეკითხა ყარა ბექირს: გყავს კი ამ იერიშისათვის საკმარისი ჯარი და მაქვს იმედი თუ არა გამარჯვებისაო. ყარა ბექირმა უპასუხა: მყავს ოთხი კორპუსი ჯარი, ამათშორის კორპუსი რემზის სარდლობით. თითო კორპუსში 8—9 ათასი კაცია და უმეტესობა ამ ჯარისა ოსმალეთისა და ქურთების სათადარიგო ჯარის კაციაო. ქიაზიმის აზრით აღმოსავლეთის ფრონტის არტილერია, მიუხედავად ზოგიერთ ნაკლისა, კმასაყოფილია ამ ომისათვის.

მუსტაფა-ქემალისათვის მაინც გამოურკვეველი დარჩა: სომხეთზე თავდასხმის დროს რა პოზიციას დაიჭერდა საქართველო, რომლის ჯარიც თუმცა დიდი არ არის მაგრამ საკმაოდ გაწვრთნილი და მოწყობილია.

ამ საკითხის მოსაგვარებლად, და საქართველოს პოზიციის გამოსარკვევად მუსტაფა ქემალ-ფაშამ იმ დროს ბაქოში მომხდარ აღმოსავლეთის ერთა კონფერენციას — ოსმალთა დელეგატებთან გაუგზავნა დეპეშა.

ეს საქმე ბაქოში მიენდო რემზი ფაშას, რომელსაც უნდა მოემზადებია აგრეთვე ნიადაგი ოსმალო ბოლშევიკების სასარგებლოდ.

მეორე მხრით ოსმალო დელეგაციის წევრი, მიწად-მოქმედების ყოფილი მინისტრი იუსუფ ქიამილ ბეი, — კავკასიურა თბილისში საიდუმლო მისიით.

რამდენიმე დღის შემდეგ ხსენებული მისია იუსუფ ქიამილის თავმჯდომარეობით ჩავიდა თბილისში და მოთავსდა სასტუმრო „ორიანტში“, სადაც მათთვის წინასწარ იყო ოთახი მოწყობილი. მინისტრ-ქემალისტი „ორიანტში“ სცხოვრობდა ინკოგნიტო.

მეორე დღეს იუსუფ ქიამილი სადარბაზოდ მიიღო საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარემ ნოე ჟორდანიამ და შემდეგ საგარეო საქმეთა მინისტრმა გეგეჭკორმა. დარბაზობამ გასტანა საათზე მეტ ხანსა და შემდეგ ისადილეს. დარბაზობას თათბირის ხასი-

დაბრუნებისას იუსუფ ქიამილი თავის მისიის მოღვაწეობის შესახებ მოხსენებით წარუდგა ოსმალთა დელეგაციის თავმჯდომარეს. უკანასკნელმა სიფრთხილის გამო არაფერი აცნობა ანგორის მთავრობას, მანამ სანამ სათანადო რჩევა არ მიიღო რუსეთის საბჭოთა მთავრობის დელეგაციისაგან.

როგორი შედეგიც არ უნდა ჰქონოდა ამ მისიის მოღვაწეობას, ერთი რამ აშკარაა: ვინიცობაა მოხდებოდა სომეხ-ქემალისტების ომი, საქართველოს ნეიტრალიტეტი უნდა დაეცვა.

დარჩა მხოლოდ საბჭოთა რუსეთის მთავრობასთან შეთანხმების საკითხი, რაც შემდეგში სასურველად გადიჭრა.

ამის შემდეგ ბაქოდან ანგორში გაიგზავნა დეპეშა: „ყველა გზა თავისუფალია“.

ჩემზი დაუყონებლივ შეუდგა თავის სამსახურის შესრულებას, სათავეში ჩაუდგა მე-13 კორპუსსა და ჯარი დასძრა საზღვრებისკენ.

სექტემბრის 19-ს გამოცხადდა საომარი წესები.

ამ დღიდან იწყება ყოველი მიმართულებით ანატოლიის ჯარის იერიშები.“

საქართველო და ინგლისი.

ლონდონი. (საკუთარი კორესპონდენტისაგან) დიდ ბრიტანეთში არსებული კრიზისი ვაჭრობისა ცუდ გავლენას ახდენს ყველაფერზე. მდგომარეობის ახლო ხანში გაუმჯობესების იმედი არ არსებობს. განსაკუთრებით ძვირია ცხოვრება, თუ მხედველობაში მივიღებთ ინგლისისა და საქართველოს ფულების სათანადო კურსს უნდა დავასკვნათ, რომ საქართველოში ცხოვრება ორჯერ უფრო იაფი ჯდება, ვიდრე ინგლისში.

ცნობები ტრაპიზონიდან.

(საკ. კორესპ.)

აქ ხმა ვრცელდება, რომ შავი ზღვის ნაპირებთან (ნოვოროსიის რაიონი) ქემალისტებს ამას წინად ერთი გემი იარაღი, ფული და რამდენიმე ბოლშევიკი მიუღიათ.

(გაზ. „ბათ. ფურც“.)

ლიტვია და საბჭოთა რუსეთი

საგ. საქმ. კომისარმა ჩიჩერინმა ლატვიის მთავრობის მიმართ გაგზავნილ ნოტაში აღნიშნა, რომ ვრანგელის ჯარისათვის რუსის ოფიცრების მოგროვება უმეტეს ნაწილად ლიტვაში ხდებაო.

ანტიბოლშევიკური პარტიების ერილობა პარიზში.

საფრანგეთის პრეზიდენტი მილიერანი წინადადებას იძლევა დეკემბერში პარიზში მოიწვიონ რუსის ყველა შავრაზმელ სოციალ გამცემლების პარტიის ყრილობა, რომ გამოიმუშავონ გეგმა საბჭოთა რუსეთის საწინააღმდეგოთ.

ანტიბოლშევიკური ფრონტი

ბალახოვიჩის ბრბოებთან ერთად დასავლეთის ფრონტებს ნეიტრალურ ხაზზე მოქმედებს გენ. პერამიკინის კონტრრევოლიუციონური ჯარი (იუდენიჩის ჯარის ყოფილი სარდალი) პერამიკინს ჰყავს 30.000 ჯარის-კაცი. ეს ჯარი თავის თავს ვრანგელის მესამე არმიას უწოდებს. ამ ბრბოს ეხმარება საფრანგეთი. ბალახოვიჩის რაზმს უმთავრესად უჭერს მხარს პოლონეთი.

მოკავშირეთა სახელმწიფონი და ქიამილ-ფაშა

თემთა პალატაში ლორდ კერზონმა განაცხადა: მოკავშირეთა კომისიას კონსტანტინოპოლში არასდროს არ გაუცია ბრძანება შავ ზღვაზე ბლოკადის დაწესებისა საბჭ. რუსეთის წინააღმდეგ, მაგრამ რაც შეეხება ოსმალთა ნაციონალისტებისათვის, სამხედრო მასალის მოწოდებას, ხმელთა შუა ზღვის საზღვაო ძალების სარდალი ფხიზლად ადევნებს თვალყურს, რომ სამხედრო მასალა არავინ გაიტანოს.

სომხეთ-ოსმალეთის ომი.

სომხ. პარლამენტის სხდომა.

ნოემბრის 1-ს შესდგა სომხეთს ნოემბრ. 4 პარლამენტის საგანგებო სხდომა პირველი სიტყვა წარმოსთქვა მინისტრთა თავმჯდომარემ მომენტის შესახებ. პრემიერმა აღნიშნა რომ თუმცა სომხეთის ლაშქრის სამხედრო მოქმედება ერთობ უნუგეშოა, მაგრამ მთავრობას მაინც გადაწყვეტილი აქვს ბოლომდე ეომოს მტერს.

შემდეგ გამოვიდნენ პარტიების წარმომადგენელნი. ყველას სიტყვებში გამოკრთოდა მტრის საშინელების გრძნობა და მოითხოვდნენ ძალების მობილიზაციას.

ოსმალეთის ლაშქარი.

(გაზ. „აშხატავორიდან.“)

ოსმალო ტყვეები საკუთარ თავსა დამშვიდებ ფიცულობდნენ, რომ სომხეთს ოსმალეთიდან არ მოელის საფრთხე, რადგან ქიამალის ჯარი შესდგება 9 ათას ასკერისგან. ამავე დროს სომხეთის გაზეთებმა აღმოაჩინეს, რომ ქიამალის ჯარი რამოდენიმე ათი ათას კაცს აღემატება, და სომხეთის ზურგის ფრონტი კი სრულებით უზრუნველყოფილი არ არის. სომხეთში მცხოვრები ქურთები და მუსლიმანები ალაჰს ფიცულობდნენ სომხეთის ერთგულობაში და ზურგს უკან კი შეთქმულებას გვიწყობდნენ.

მ ა ვ რ ა

ერთი ამბავი გავიგე ქარში,
და არ ვიცოდი ძვირფასო მავრა—
თუ გიშრის თმების ღამე მარმამი
სხვისთვის გინდოდა ოცნების ყავრათ.

ო, ცოლი არ მყავს შენზე ნაკლები,
შვილებზე ლოცვით ვინახავ მარხვას.
მაგრამ მხიბლავდი ლურჯი კაკლებით,
ეხლა ურჩობა უჩემოთ გმარხავს.

გშვენოდა ნაზი პატიოსნება—
როცა უეცრათ მე შემიყვარდი.
და წმინდა იყო ჩემი ოცნება,
როგორც მცხეთაში მაცხოვრის ჯვართი.

გადაეფარა მზეს ანაფორა,
ლოცვას შეუდგა ღამის ხუცესი.
მე შენზე ფიქრმა ვგრძნობ გამაფორა,
და მებრალები, რომ ხარ უწესო.

აღარ მიგიგავს ტუჩები ქვიშნას.
ო, მავრა, მავრა! შენი სახელი—
დამრჩა წარსულის გულდამწყვეტ ნიშნათ:
როგორც სიზმარი, თვალის გახელით,

რაჟდენ გვეტაძე

ნები, რომელნიც ოსმალებს ცნობებს აწვდიდენ ქიამალისთვის ნიადაგს ამზადებდენ; ისინი გვეუბნებიან: თქვენ არ გიყვართ ლეგრანი, მაგრამ ყარსი უკვე ეცემა და იძულებული იქნებით სთხოვოთ ლეგრანს, რომ მან გააძევოს აქედან ქიამილი.

სომხეთის ლაშქარი.

სომხეთის მცირე რიცხოვანი ლაშქარი ყოველ მხრივ იყო გაფანტული რომელნიც დღე და ღამ იცავდენ სამშობლოს. რამოდენიმე წლის განმავლობაში იარაღ ქვეშ მყოფი სომხის ჯარის კაცი, ნახევრად ტიტველი მშიერი საკმაოდ გრძნობდა მტრის საშინელებასა და თავის მოვალეობას პირწმინდათასრულებდა. აღმფრთოვანება ყოველთვის დიდი იყო და დღესაც, ყარსის დაკარგვის შემდეგაც ამაყად უჭირავთ თავი.

ყარსის დაცემა.

ყარსის დაცემა მოულოდნელი იყო. ოსმალებმა გაანაწილეს თავიანთი ძალები ყარსის გარშემო აგაშიდან სადგ. ანამდე.

ჯერ კიდე ოქტომბრის 28 ოსმალები ამოძრავდენ არამ ვარდანის რაიონში; დაიპყრეს სადგ. მაცრა. წინანდელი მდგომარეობის აღსადგენად გაიგზავნა სომხური ძალები, მაგრამ ადგილობრივი ქურთებიც ამ დროს აჯანყდენ.

ეს ოპარციები ემუქრებოდა გიუმრი ყარსის რკინის გზის ლიანდაგს. სომხეთის ლაშქარი ამ ფრონტს შერჩა, და ამასობაში ქემალი ყარსისკენ მიეშურებოდა. დაიწყო სასიკვდილო ომი. ყარსს მედგრად იცავდენ. ქიამალს თანდათან ემატებოდა ძალები. ოქტომბრის 30-ს ოსმალები ყარსს მიადგენ 8 ვერს მანძილზე. მცხოვრებნი მაინც არ გადიოდენ ქალაქიდან, საშინელი ბრძოლა სწარმოებდა, სომხებმა გადასწყვიტეს უკანასკნელ ღონემდე იომონ.

ოსმალები იბრძოდენ საოცრად. ჩვეულებრივ სიაფთრით, სომხები ენერგიულ წინააღმდეგობის უწევდენ. არ მომხდარა პანიკა და ადგილი არ ჰქონია სასოწარკვეთას.

ოქტომბრის 30-ს დილით უფრო გაწვავდა მცხოვრებნი თანდათან შეუდგენ ქალაქიდან გასვლას გუმბრისკენ ყარსი უკანასკნელ წუთებს განიცდიდა მოჰკლეს გენერალი მ. „ყარსს კიდევ შეუძლია მოგერიებაო“ ამბობდა ყველა.

ამ დროს მოვიდა ცნობა: ოსმალებმა მდაიპყრეს მთა „მეც იანგა“. ამის შემდეგ ყარსი მეორე ხარისხოვან სიმაგრედ გადიქცა.

გენ. ვ. და ა. გადასწყვიტეს თავიანთი ნაწილებით ყარსში სიკვდილი. ბრძოლამ სასიკვდილო ხასიათი მიიღო ყარსის კედლებთან. ოქტომბრის 31-ს დღის 1-ს ათზე ოსმალები ჯერ თეთრი და შემდეგ წითელი დროშით ყარსის ალაყაფის კარებთან გამოჩდენ.

ყარსი დაეცა.

„ზიგის“ ცნობები.

რუსეთის კონცესიები ჩინეთში.

პარიჟი. „ტანი“ იუწყება: ჩინეთის მთავრობამ გადასწყვიტა ჩინეთში არსებული რუსეთის კონცესიებს თვითონ დაეპატრონოს. სექტემბრის 25 ჩინეთის მთავრობამ უკვე დაიკავა რუსეთის კონცესიები და ყველგან თავისი დროშები აღმართა. სამხრეთ-რუსეთის მთავრობამ ამის შესახებ პროტესტი განაცხადა.

კომისრების გაპარვა.

პარიჟი. „ტანი“ იუწყება: უკანასკნელ ხანებში საბჭოთა რუსეთის კომისრები თვისებენ ძვირფას ქონებებს და ფულებსა და საზღვარ-გარედ იმალებიან. მარტო გერმანიაში მცხოვრებ გაპარული კომისრების რიცხვი აღემატება 220; ამათ შორის ბერლინში სცხოვრობს დღეს სრულიად რუსეთის „ჩრეზვიჩაიკის“ თავმჯდომარე ცნობილი პეტერსი, თავისი თანამშრომლით კრაუზეთურთ.

მახნო და ბოლშევიკები.

ბათომი. ბოლშევიკური ცნობით მახნოს პარტიზანული რაზმი კრიტიკულ მდგომარეობაში აყენებს წითელ არმიელებს.

ყირიმის ფრონტი.

ბათომი. უკანასკნელი ცნობების მიხედვით მდგომარეობა ყირიმის ფრონტ-

ნ. აზიანი.

ფელეტონი.

პ ი რ ი ს-პ ი რ.

მენშევიკების ბობოლების მკლე აზრების გადამღეჭავმა „განმა“ მორიგი კვი მოაშიფშიფა „ერთობა“-სთვის და განსახილველად შეარბენინა მის რედაქტორთან.

ეს „განხილვა“ მისთვის ბოლოს დროს იყო დანიშნული, მას შემდეგ, რაც გვარდიის მთავარმა შტაბმა ის წარუშლელი დაღი დაასვა აქამდის უდარდელ „განს“-ს, რომლის წერილებს „ერთობა“ წაუკითხავად ბეჭდავდა ამ შემთხვევამდის...

რედაქტორმა, „განის“ დანახვაზე როგორღაც მორცხვათ დახარა თავი, უხერხულად მიტრიალდა-მოტრიალდა, ბოლოს გამოართვა წერილი, გადიკითხა და წაილუღლუღა: „მმ... მმ...“ — თან ნერვიულათ თითებს ათამაშებდა მაგიდაზე.

— რა, არვარგა? — შედიდურათ ჰკითხა „განმა“.

— არა, ვინ ამბობს, მაგრამ...

— „მაგრამ ი?“ — უფრო და უფრო გამოწვევით კლოთი ეკითხება „განი“, თან ლოყები უწითლდებოდა სიბრაზისაგან.

— იქმე ის არი, ძმაო, — ენის ბორძიკით დაიწყო რედაქტორმა — რაც ის ამშავი მოხდა... შტაბმა რომ წერილი დაწერა შენზე...

„განი“ (მოუთმენლათ) „შტაბმა“, „შტაბმა!“ მერე, შენ ამართლებ მაგ პროტოკოლს?

რ ე დ ა ქ ტ ო რ ი. არ ვამართლებ, მაგრამ ხომ იცი, იმათ ხელში ვართ... მეორეც ისა, შენ და პარტიამ ხომ პირობა დასდეთ, რომ ასეთს საკითხებზე არ გეწერა: ჯარის მოვალეობაზე დეზერტირობაზე... (მუდარის კილოთი) აბა შენ თვითონ მიხვდი, უხერხული მდგომარეობაა თუ არა: შენი ძმა ბრძოლის ველიდან გარბის, შენ მას ხელს აფარებ, ისარჩლებ, სხვებს კი ჰკიცხავ და თავზე კაკალს ამტვრევ! მეორეც ესა, არც ჯასჭრის შენი სიტყვები... აი, (რაღაც წერილს უჩვენებს) დღეს ერთ ჯარისკაცს მოეწერა: „ეგ თქვენი უმგვანო „განი“ კი გაჩუმდესო!“

„განმა“ წერილი გამოართვა და ლოყებ აწითლებული კითხულობდა, რედაქტორი კი განაგრძობდა მორცხვათ: „დიახ, პირობა დადეთ, რომ არ გეწერა „პრინციპებზე,“ კეთილსინდისიერებაზე“...

„განი“ (წერილს დაავდებს და გაფთრებული წამოხტება) მაშ რაზე, უსინდისობაზე?! მაშინ ხომ ბევრ ჩვენს პარტიის წევრსაც მოხვდებოდა და ისინიც „არხივში“ გასაგზავნი გაგიხდებოდნენ! (თითის მუქარით) მე კი მიფრთხილდით! ყველაფერს ნუ მათქმევინებთ!

რ ე დ ა ქ ტ ო რ ი. (მოთმინებიდან გამოსული, თითონაც წამოხტება) შენ კი გაჩუმდი! (გამოუყურის მთელ ხროვა წერილს) აბა წაიკითხე ესენი!

„განი“ (ათვალიერებს სათითაოდ და კითხულობს, თან ყვითლდება, თან წითლდება, ხელები უკანკალებს, მერე, თვალებს აბრიალებს ხარხარებს) „ძმის სახელზე სახლი შეუძენიათ“ „შამპანსკებს მიირთმევსო“ ჩვენ კი მოთმინებას ვვირჩევსო!“... ხა, ხა, ხა! (რედაქტორს) „მერე, შენ გჯერა ეს „ანონიმები“!“

რ ე დ ა ქ ტ ო რ ი. (თვალახრილი, მორცხვათ) მჯერა თუ არა მჯერა, — „ტაშტი გატყდა, — ხმა გავარდაო!“ ძმაც კი გაქვს გატეხილი სახელი და!.. ამიტომ გევედრებით, რაზედაც გინდა სწერე სიძვირეზე, დარზე თოვლზე, მხოლოდ პრინციპებს, კეთილსინდისიერებას, პატიოსნებას, მოვალეობას, ეთიკას... თავი დაანებე...

„განი“ ეგვის თამაშობა გამოდის: „баринъ прислалъ сто рублей... бѣлое, черное не надѣвайте, „да“ и „нѣтъ“ не говорите“.. მა რაზე ვწერო?.. განებავ, სულაც თავს დავანებებ...

რ ე დ ა ქ ტ ო რ ი. არა, ჯერ — ჯერობით სწერე, მხოლოდ ფრთხილათ... სვინდისი და პრინციპი სულ არ ახსენო... დეზერტირებზედაც სხვამ დაწეროს... თორემ თავად ისედაც შენზე გაბრაზებულები არიან იმ ხელშეკრულობის გამო, რუსეთ შორის დასდე...ა..ახ, ნეტა ნავთი მაინც მოგვივიდეს ჩქარა! წადი, მართოთ, აითმა: ნავთზე დაწერე... აზერბეიჯანის სვ ნ[ ]ისი რამდენიც გინდა

ახალი ამბები.

მთავრობაში.

მთავრობის დადგენილებანი.

— თანახმად თავისი თხოვნისა მთავრობამ გაანთავისუფლა მოვალეობის ასრულებიდან აზერბაიჯანში მყოფი საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენელი ექიმი გრ. ალშიბაია, რომელიც საზღვარ გარეთ აპირებს გამგზავრებას.

— მთავრობამ დაადგინა გადასცეს ჯანმრთელობის დეპარტამენტს კურორტი აბასთუმანი.

— სამხედრო საოლქო სასამართლოს პროკურორის ამხანაგი დ. მირიანაშვილი და ქუთაისის საოლქო სასამართლოს პროკურორის ამხანაგი ბ. ფალავა თანახმად მთავრობის დადგენილებასა განთავისუფლებულნი არიან მოვალეობის ასრულებიდან.

— მთავრობამ დაადგინა აღიკრძალოს საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრებიდან ყოველგვარ წიგნების გატანა. ეს აკრძალვა არ ვრცელდება სომხურ და თათრულ ენაზე დაბეჭდილ წიგნებზე.

სამინისტროებში.

იუსტიციის სამინისტროში.

[illegible]

ხვ. ყიფიანი.

[illegible]

ტო საზოგადოების ლითონის ქარხნებში. ბ. ელექტრონის მრეწველობაში, ხე-ტყის სახერხ ქარხნებში, ადელხანოვის ქარხანაში და სხვაგან. თათბირმა შესაძლებლად სცნო მუშა ძალის ეკონომიისათვის ჯილდოს შემოღება მელითონე, ელექტრონზე, ბეჭვდით საქმესა და გარაჟებში მომუშავე კვალიფიციურ მუშასათვის. საწარმოო იარაღებისა და მასალის ეკონომიისათვის და უვარგისი საქონლის რაოდენობის შემცირებისათვის ჯილდოს შემოღება თათბირმა შესაძლებლად სცნო მრეწველობის ყველა დარგში.

სხვა და სხვა ამბები.

— ნავთი. სათბობ მასალის განმანაწილებელ ბიუროს დადგენილებით მუშათა მაგიდას ნოემბრის განმავლობაში მიეცემა 35.000 ფ. ნავთი ქალაქ ტფილისის მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის და 25.000 ფ. პროვინციის მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის, რომელნიც მუშათა მაგიდის მიერ არიან სიებში შეტანილი. ყველა მუშის და მოსამსახურის ოჯახს მთელს რესპუბლიკაში მიეცემა თითო ფუთი ნავთი.

— ბოროტ-მოქმედებანი პურის საქმეში. მუშათა მაგიდა აქვეყნებს იმ პირ-

[illegible]

[illegible]

ამართულს რკინის გზის პატარა სადგურის ბაქანზე ორი ახალგაზრდა კაცი ნელის ნაბიჯით დასეირნობდა და, თით ქოს ერთმანეთში უსიამოვნობა მოსვლიათ და ახლა რიგდებიანო, დაბალი ხმით მუსაიფობდა.

შუაგული ზამთარი იდგა, არე-მარე თოვლით ღრმად იყო დაფენილი. თოვლისაგან მხოლოდ სადგურის ბაქანი და გზის ლიანდაგი იყო გაწმენდილი და ამიტომ ამ თეთრი, სუფთა ზეწარ გაშლილ მიდამოში სადგური შავად გამოიყურებოდა და ეს სიშავე, სინესტე და ჭუჭყი ადამიანის თვალს ეხამუშებოდა და გულს უსიამოვნოდა ხდიდა.

თბილი ყაბალახებით ყელზე გადაგდებული, მაღალი ბეწვიანი ქუდებით თავზე ყმაწვილები ტყავით გამოკრულ ჩოხებში ეხვეოდნენ, ხელები ახალუხების უკან ჯიბეებში ჩაეწყოთ და თუ არ ლაპარაკობდნენ, ან ჩაფიქრებულნი იყვნენ, ან და არე-მარეს მოწყენილი სახით ათვალიერებდნენ.

პირველი მათგანი, დათა ზაალიშვილი იყო ახოვანი ტანისა, მხარ-ბეჭიანი, განიერი გულმკერდით და მწევარივით შევარდნილი მუცლით. მისი აგებულობა, სიარული და ყოველი მოძრაობა იყო დამამტკიცებელი საბუთი მისი არაჩვეულებრივი ფიზიკური ძალისა და საოცარი სიმარდისა. სახის მოყვანილობა; შუბლი, თვალები, ცხვირი, ტუჩბილი ჰქონდა დიდრონი, სხვილი, მადიანი, თმა და მოკლე ულვაშები შავი და სქელი, მაგრამ ყველა ეს მის მაღალ ტანსა და აგებულებას შეეთანხმებოდა, შეთვისებოდა და თუ პირველ შეხედვით თქვენზე ერთერთგვარ სიტლანქის შთაბეჭდილებას იქონიებდა, თუ დაუკვირდებოდით, მის სახეში ველურს სილამაზეს აღმოაჩენდით. ხმა ჰქონდა ბოხი, რიხიანი, სიცილი ხმამაღალი გულიანი.

მეორე, მიტო ჩიტოშვილი, პირველის სრულს წინააღმდეგობას წარმოადგენდა. დაბალი, გამხდარი, მხრებში ოდნავ წაკუზული, ფიზიკურად სუსტი, როგორც კვიცი თავის დედას, ისე მისდევმოსდევდა დათას და ხან ჩამორჩებოდა, და. სახე მაინც სასიამოვნო ჰქონდა. მეტადრე ჭკვიანი, დაკვირვებული თვალები და კეთილი ღიმილი.

ორივე თავადიშვილი იყო, ორივე მემამულე და ერთ სოფელში სცხოვრობდნენ. მათი ოჯახების ისტორია მთელი ჩვენი თავადიშვილების ოჯახების ისტორია იყო. ზაალიშვილისაცა და ჩიტოშვილის ოჯახი ოდესღაც იყო ერთი კვამლი. იყო მდიდარი, დოვლათით სავსე, ჰფლობდა რამდენიმე ათას დღიურს ტყესა და ველს და მათი პატრონნი გლეხის ნაშრომ ნალვაწით საზრდოვობდა, უდარდელად, უსაქმურად ქეიბობდა და ტკბილად დროს ატარებდა. მაგრამ გავიდა ხანი, ბატონურ ცხოვრებას ჩვეული უფროსნი დაბერდნენ და დაიხოცნენ. დარჩათ რამდენიმე ვაჟი და ქალი. ქალები გათხოვდნენ და მზითვათ მამულის ნაწილი წაიღეს, ვაჟები გაიყარნენ და მამული ოთხად-ხუთად დაიყო და დანაწილდა, მაგრამ მამული კიდევ საკმაო იყო. შვილების ცხოვრება, რასაკვირველია, არ იყო ისეთი მდიდრული და უდარდელი, როგორც დედმამისა, მაგრამ ცოტად თუ ბევრად მათ ცხოვრებას წააგავდა.

გავიდა კიდევ დრო და ეს ოთხი-ხუთი ოჯაში იქცა ათ, თხუთმეტ ოჯახათ, მამული დაქუცმაცდა, შემცირდა, ტყეები გაიჩეხა, მიწები გამოიფიტა და, რადგანაც მდიდრულსა და უქმ ცხოვრებას ძველი ოჯახის ტრადიციები მოითხოვდა, ხოლო იმდენი სახსარი აღარ იყო, ახალმა თაობამ ჯერ იწყო გლეხის ძარცვა-გლეჯა, უსვინდისო და უსამართლო მოპყრობა და, როდესაც ს ქმეს არც ამან უშველა, მაშინ მიმართეს ურიებს, სომხებს, ბანკებს, მამული დაგირავდა. გაიყიდ-გამოიყიდა და ბოლოს მათი ოჯახობის მამული დადგა ძველ ნანგრევ სახლზე, ძველ ხალიჩებზე, გაპარტახებულ ვენახებზე და ათი-ოცი დღის სახნავ, სალაღო მიწებზე.

კ რ[ ]ა, ვინც დიდ მამის და [ ]ჯება შ[ ]გნო, სწავლა დაამთავრა და ქალაქ[ ]ს მიიკედლა, ვინც სწავლა არ ი[ ]

სულ თვეში ბალანსმა ხუქტემბერთან შედარებით 17 მილ. და 744.869 მან. მოიმატა.

— ფოსტა-ტელეგრაფის სამმართველოში. ფოსტა-ტელეგრაფის სამმართველომ შეიტანა ცნობა აგვისტოს განმავლობაში ფოსტა-ტელეგრაფის დაწესებულებებიდამ შემოსულ ფულისა. რესპუბლიკის ყველა ფოსტა-ტელეგრაფის და ტელეფონის შემოსავალი აგვისტოს განმავლობაში უდრიდა 9.903.022 მან. საფოსტო-ოპერაციებიდან შემოვიდა 3.182.417 მან., სატელეგრაფო ოპერაციებიდან 4.712.821 მან. ამას გარდა ნისიათ გაგზავნილია დეპეშები 700.000 მან. ტელეფონის შემოსავალი 2 მილიონ მანეთზე მეტს უდრიდა.

— ტყიბულის ნახშირი. ინჟინერმა ბაცაძემ მოახდინა ცდა ქალაქის ტრამვაის ელექტრონის სადგურის ორთქლის ქვაბების ტყიბულის ქვანახშირით გათბობისა. ცდამ მშვენიერი შედეგები მისცა. ორთქლის ქვაბების ნაწილს უკვე ტყიბულის ქვანახშირით ათბობენ.

— რკინის გზებზე. გზათა დეპარტამენტის საბჭოში შევიდა მოხსენება ბათომის რკ. გზის სადგურის ექსპლოატაციის შესახებ. მოხსენებაში აღნიშნულია რომ „კავკასიისა და მერკურის“ საზოგადოებამ აღძრა შუამდგომლობა ბათომის სადგურის მისთვის იჯარით გადაცემის შესახებო. ეს საზოგადოება იძლეოდა განსაზღვრულ საიჯარო ფასს. ამგვარივე შუამდგომლობა შემოვიდა ქართულ ჰასუხის მგებელ არტელისაგან, რომელიც განსაზღვრულ საიჯარო გადასახადს თავის შუამდგომლობაში არ აღნიშნავდა. მოხსენებაში აღნიშნულია, რომ ბათომის სადგური გაიხსნა აგვისტო 10-ს; მიზნათ ქონდათ მისი გაფართოება. აგვისტოს 10-დან სექტემბრის ...მდე საკომისიო შემოვიდა 376.441 მ. ...დან წმინდა მოგება უდრიდა 263.616 მან. მოხსენებაში ნათქვამია, რომ ამ ახლო ხანში ძნელია ბარგის გადატანის და მგავრების გადაყვანის საქმის გაძლიერება და ამიტომ ის წინადადებას იძლევა ხელშეკრულება დასდონ ზემო-აღნიშნულ საზოგადოებასთან. იმ შემთხვევაში თუ ყოველ თვიური შემოსავალი.

— კათოლიკოსის წირვა. დღეს, ნოემბრის 7-ს, სრულიად საქართველოს კათალიკოს პატრიარქი ლეონიდე სწირავს დიდების ტაძარში. წირვის შემდეგ კათალიკოსის მიერ გადახდილ იქნება პანაშვიდი ისტორიკოსის თ. დ. ჟორდანიას საფლავზე, ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში, გარდაცვალების მეოთხე წლის თავზე. წირვა დაიწყება დილის 10 საათზე (ახალი დროით).

— ქართულ-ფრანგულ სავაჭრო პალატაში. ოთხშაბათს ნოემბრის 3 ს ქართულ ფრანგულ სავაჭრო პალატის შენობაში საფრანგეთის ვაჭრობა და მრეწველობის წარმომადგენელებთან ერთად პალატის წევრთა გაერთიანებული თათბირი შესდგა. თათბირს სხვათა შორის დაესწრენ: რუბო, ლორანი, ბუსკეროლი, ვერმერეი, და სხვები. თათბირი დიდხანს გაგრძელდა და საკითხების განხილვა შემდეგი სხდომისათვის გადაიდვა საქართველოს და საფრანგეთის ვაჭრობა-მრეწველობის წრეების დაახლოვებლად გადაწყვეტილია მოეწყოს ყოველ კვირაში ოთხშაბათობით სხდომები, რომლებზედაც გარჩეული იქმნება ის საკითხები, რომლებიც საქართველოს და საფრანგეთის შორის სავაჭრო დამოკიდებულებას შეეხება. განზრახულია ამ თათბირზე მოიწვიონ საქართველოს სავაჭრო წრეები გამოჩენილი წარმომადგენლები.

— რაკი სასწავლებლებში მოისპო სამღთო სჯულის სწავლება და ბავშვები მოკლებულნი არიან ღვთიურ მცნებების მოსმენას. ამიტომ ფერისცვალების (დარიანის) ეკლესიის კრებულმა მოლაპარაკების, გადასწყვიტა ეკლესიის შენობაში (ავლაბარი, მაცხოვრის (სპასკის) შესახვევი № 7) მოაწყონ სღმრთო სჯულის სწავლება მსურველთათვის, ნაშუადღევის 4—6 საათამდე.

— რედაქციამ მიიღო ჟურნალი ,,ერთობა'' № 10. ჟურნალი სუფთად და ლამაზად არის გამოცემული.

— კვირას, 7 ნოემბერს, დილის 11 საათზედ ქართული კლუბის დარბაზში (დამფუძნ. კრების ქ. № 5.) დანიშნულია წერა კითხვის გამავრც. საზოგადოების თბილისის განყოფილების წევრთა საზოგადო კრება განსახილველი საგანია საკითხი მოხდეს თუ არა განყოფილების ლიკვიდაცია. თუ უარყოფითი გადაწყდა ეს საკითხი, მაშინ მოხდება გამგეობის და სხვა ორგანოთა წევრების არჩევა.

— ა. წ. 7 ნოემბერს, კვირას დღის 12 საათზე, ქალთა მე-7 დე გიმნაზიაში დანიშნულია საქართველოს მასწავლებელთა კავშირის საბჭოს სხდომა. გადასაწყვეტია უმთავრესად დელეგატთა ყრილობის მოწვევასთან დაკავშირებული საკითხები.

ყველა წევრები ვალდებულია დაესწროს.

— ქართულ-გერმანული კულტურული საზოგადოებაში წევრობა. ვისაც სურს წევრათ შესვლა შეუძლია გამოცხადდეს: გაზ. ,,საქართველოს'' ,,ერთობის'' ,,სახალხო საქმის'' ,,მიწის'' ,,ბორბას'' ,,გრუზიას'' ,,ევროპა კავკასიის'' ბანკში'', შოთა რუსთაველის პრ. და შეიტანოს თავისი გვარი და სახელი მისამართით წევრთა სიაში.

— გამგეობა. გამგეობის სხდომა დანიშნულია შემდეგ კვირაში, პარასკევს 13 ნოემბერს საღამოს სრულს 7 საათზე ევროპა-კავკასიის ბანკის ბინაზე, შოთა რუსთაველის ქუჩ. მორიგი საკითხებია: წევრთა საზოგადო კრება, წესდების განხილვა, საპატიო წევრთა კანდიდატების სია და სხ.

შეცდომების გასწორება. ,,თეატრსა და მუსიკაში'' მეშვიდე სტრიქონში ქვევიდან დაბეჭდილია: არც ერთი ხაზი, ხელის არც ერთი გაქნევა არ იყო გამართული... უნდა იყოს: არ იყო გაბრუდებული.

ბათუმის ქრონიკა.

ამ ბოლო დროს ყოველივე სანოვაგეზე ძლიერ იმატა ფასებმა. თუ პური ერთი კვირის წინ ღირდა [illegible]—120 მან. დღეს უკვე 160 და 180 მანეთია; კარტოფილის სანთელი ამ ერთი კვირის წინეთ თუ ღირდა 80 მან. დღეს უკვე 150 მანეთია. საშინაო მიეცეს ამ მოვლენას სათანადო ყურადღება, თორემ ვინ იცის ვაჭრების გაუმაძღარ მადას სად შეუძლია წავიდეს.

ბათომში დამზადებულია საზღვარ გარეთ გასატანად ტყავეულობის დიდი პარტია, მთავარი ექსპორტიორები იტალიის ფირმები არის.

მოელიან ბათომში: ფრანგული საზ. „პიკეს'' გემს ,,ფრიდა', რომელიც დატვირთვის შემდეგ მარსელში დაბრუნდება; გემ. „შეფფილდს,'' რომელიც ამ დღეებში მოვა, გემ. ,,ორტენზიას'', იტალიის დროშის ქვეშ, რომელიც ჩამოიტანს საქართველოსთვის სხვა და სხვა საქონელს, გემი შემდეგ სუხუმში გაივლის; გემ.'' ი—სერპენტ,'' რომელიც შემდეგ გალაცში დაბრუნდება; აზოვის და შავი ზღვის საზოგადოების გემ. ,,ვოზროჟდენიეს'' ყირიმიდან. კვირისათვის მოელიან ,,ლოიდ-ტრესტინოს'' საზოგადოების მორიგ გემს.

თანახმად მილიციის უფროსის განკარგულებისა დატუსაღებულ იქნენ სავჩენკო, ბლინიკოვი და ბარნოვი, რომელთაც ბრალი ედებათ საქართველოს რესპუბლიკის წინაამდეგ აგიტაციის გაწევაში.

— ნოვოროსიის ცემენტი. შავი ზღვის საცემენტო მრეწველობის ბათომის განყოფილებამ ცნობა მიიღო საზღვაო სავაჭრო პორტის გამგეობისაგან, რომ პოლიტიკურის მოსაზრებით საქართველოს ბაზარს ნოვოროსიას ქარხნების ცემენტს ვეღარ მივაწვდითო.

— ვაჭრობის შენელება ბათომში. („გაზ. სამშ. საქ.) ბათომში ვაჭრობა ერთიად შენელდა. მის ბაზარს აღარ ატყვია ის მოძრაობა, სიცოცხლე, როგორც წინად. უცხოელი კომერსანტები გაქრნენ. რამდენადმე ბათომის ბაზართან კავშირს არ სწყვეტენ იტალიელები, გერმანელები და ჩეხები. რაც შეეხება ინგლისელებს, შვედებს, ანუ დანიელებს, მათი საქონელი მეტად მცირეა და ბოლოს სრულებით აც ჰქრება, თუმცა შვედების საქონელი ბევრმეტი აწყვია სტამბოლში და რომ გასაქანი ვერ უპოვიათ, ისევ უკან ეზიდებიან ახალი ბაზრის საპოვნელად. მიზეზი ბათომის ბაზრის დაცარიელებისა ისაა, რომ ვაჭრებს ფული გაუტყდათ, არა სწამთ, რომ საქონელს თავისუფლად გაჰყიდიან, გადასახადების გადიდებამ ყველა დააფრთხო.

ზღვაზე გემით მიმოსვლა შეწყვეტილია. აქაც ისევ იტალიის გემები თვეში ერთხელ გამოჩნდებიან ისედაც მცირე ხნით ინგლისელებისა თუ მოდიან, მხოლოდ ისეთნი, რომელთაც იშვიათად ნახავს კაცი, როგორც ოკეანის მოგზაურებს.

უკანასკნელ ჟამს ცოტა სიცოცხლე შემოიტანეს ჩეხოსლოვაკიმა. მატყლზე, ჯაგარზე და ნიგოზზე გასაცვლელად შემოიტანეს 1220 კვად. ვერშოკი შუშა სხვა საქონელიც მზათაა და ელიან მალე მათს ჩამოტანას.

კერძო ვაჭრებმა ცოტაოდენი სავაჭრო ისიც საგალანტერიო, მიიღეს იტალიელებიდან. ხალიჩების ფასი 20 პროც. დაეცა.

ბათომის ბაზრის გასაცნობათ ამერიკული ფირმის აგენტები ჩამოვიდნენ. ჰფიქრობენ. იქნებ ახლა ამათ მაინც გამოაცოცხლონ ბაზარი.

თერჯოლის თემი

1920 წელს 28 ოქტომბერს თერჯოლის თემის სამმართველოში შესდგა ხმოსანთა კრება, რომელზედაც დაესწრო 15 ხმოსანი. ვინაიდგან კრება მესამედ იყო მოწვეული, იგი კანონიერად იცნეს. თავმჯდომარედ არჩეულ იქმნა აკაკი გველესიანი, მდივნად ვლად. ნემსიწვერიძე. გასარჩევი იყო შემდეგი საკითხები:

1. სარევიზიო კომისიის მოხსენება, ძველი გამგეობის მოქმედების შესახებ. 2. საბიუჯეტო კომისიის მოხსენება. 3. თერჯოლის სკოლების და სამმართველოს შენობების შემფასებელი კომისიის მოხსენება. 4. არჩევნები სარევიზიო კომისიისა. 5. სკოლების მდგომარეობა თემში. 6. გზები. 7. საერობო აფთიაქი. 8. სამაზრო ერობიდან დახმარება თემზე. 9. იარმუკის გაუმჯობესება. 10. ადგილობრივი კულტურული ნაჭრების შესახებ. 11. ჩხარის გზა, 12. კრებაზე არ დამსწრე ხმოსნების შესახებ აზრთა გაცვლა გამოცვლისა და ცხარე კამათის შემდეგ დაადგინეს:

1, ვინაიდან სარევიზიო კომისიის ოქმზე კომისიის წევრები ხელს არ აწერენ გარდა ორისა, ვასილ მაკარიძისა და მათე მაკარიძისა და თავიანთი დასკვნა მასთან არა აქვთ, დაევალოს მათ დასრულებული ოქმი, თავიანთი დასკვნით წარმოუდგინონ შემდეგ კრებას დანარჩენ სარევიზიო კომისიის წევრებს კი საყვედურ გამოეცხადოს კრებაზე დაუსწრებლობისათვის.

ოქმის განხილვის დროს გამოირკვა, რომ სავლე კვინიხიძეს წაუღია თავისთვის ხე-ტყე (ყოფილი თავმჯდომარე სათემო ერობისა), რომლის ფული 900 მანეთი არ წარმოუდგენია. მიეცეს წინადადება მას ეს ფული დაუყონებლივ წარმოადგინოს.

2, საბიუჯეტო კომისიის მიერ წარმოდგენილი ხარჯთ აღრიცხვა, მუხლობრივ განხილვის შემდეგ მიღებულ იქმნა.

3, შემფასებელი კომისიისმიერ წარმოდგენილი ოქმი, რომლითაც თერჯოლის თემის თავად აზნაურობა და სამღვდელოება ხსენებულ შენობებში მონაწილეობას მიიღებენ 500,000 მანეთის გადახდით, მიღებულ იქმნა და დაევალა გამგეობას დაუყოვნებლივ მიიღოს ზომები ფულის გაწერისა და აღებისათვის იმავე წესით, რომლითაც იწერება და იკრიბება სხვა გადასახადები.

4, სარევიზიო კომისიაში არჩეულ იქმნენ: აკაკი გველესიანი, სევერიან კირკიტაძე, აფრასიონ ბოგვერაძე, ვასილ ღიბრაძე და გიორგი რობაქიძე.

5. საშუალებათა აღმოჩენისთანავე სკოლები პირველი რიგში იქმნეს დაკმაყოფილებული გამგეობის მიერ.

6. გზები შეკეთდეს საერთო ძალით და ზომით, მუშა ხელის რაოდენობის კვალობაზე. დანარჩენი საკითხების გარჩევა გადაიდო შემდეგი კრებისათვის.

სხდომის დროს მოხდა ინციდენტი თერჯოლ ს ფოსტა-ტელეგრაფის უფროსის ვლ. ვეშაპიძის და გამგეობის მდივნის ერგემლიძის შორის, რაზედაც უფროსის, ვლ. ვეშაპიძის მიერ იქმნა შემოტანილი განცხადება, რომ მისა და ერგემლიძის შორის მომხდარი ინცინდენტი გარჩეულიყო კრებაზე, მაგრამ ეს კრებამ უარყო და მისი გარჩევა შემდეგი კრებისათვის გადადვა.

ვ. გუთნურისპირელი.

მოგდებულმა, სოფელს დაუბრუნდა, ჩოხა ჩაიცვა, ხანჯალი შემოირტყა და ხელში მათრახი აიღო, მეტად უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდა. მამულის შემოსავალი დიდს მოთხოვნილებას ვერ აკმაყოფილებდა, შემოსავლის სხვა წყარო არა იყო რა. თავადიშვილური [illegible] გულ-უხვობა, ხელგაშლილობა, ქეიფი, არშიყობა და ამასთან უსაქმურობა და [illegible] მათში შთამომავლობით დარჩა და სოფლად შეიქმნა ერთგვარი ტიპი, ყაჩაღისა რომ [illegible] იქმნება მაგრამ [illegible], რადგან მათი [illegible] ბუნებით, [illegible] ზნითა და ჩვეულებით [illegible] ბოროტებით, [illegible] გულ-კეთილნი, ერთგვარ რაინდულ პრინციპების მიმდევარნი და ხელი [illegible] რომ ჰგლეჯავდა. გული [illegible] გული რომ ცუდს [illegible] იდენდა, გონება პროტესტს [illegible] და ამიტომ იყო, რომ ამ [illegible] ხანის თავადიშვილებმა დიდი ხნის [illegible] შემდეგ უსაქმურობა [illegible] ხელი. ზოგი [illegible] მოეკიდა. ზოგმა ხილის [illegible], ზოგმა ვენახისა, ზოგმა [illegible], ზოგმა ტყის [illegible] დაიწყო. და ამ გვარად თავიანთი ცხოვრება [illegible] სიტკბოც [illegible], მხოლოდ ეს არის უზრუნველობა, [illegible] ვერ იქმნა ვერ [illegible] ორი, სამი თვე განუწყვეტ [illegible], ცოტაოდენ ფულს შე[illegible], ჩავიდოდნენ [illegible] და ქალაქში, რამდენიმე დღეში [illegible] და [illegible] მუშაობას ფურცელი [illegible].

იყვნენ ისეთებიც, რომლებმაც მუშაობა ვერ შესძლეს და ამის გამოისობით მალე დაილუპნენ, ამათ მამულები [illegible] ჰყიდეს, შემდეგ სახლიცა და კარიც ზედ მიაყიდეს და [illegible] იქცნენ. ერთ დღეს ერთ [illegible] იყვნენ, მეორე დღეს მეორესთან, მთელ წელიწადს სტუმრად დადიოდნენ და სადაც ქეიფი გაიმართებოდა, დუქანში [illegible], სუფრის თავში მოექცეოდნენ და „მრევლის მერი'' [illegible] შემოიყვანდნენ.

[illegible] თავადიშვილთა პირველს მამული ცოტა ჰქონდა, მაგრამ ჯაფითა და საქმის ცოდნით ოჯახსაც კარგად [illegible] და გარედ ბევრსაც [illegible], მკორეს არა გააჩნდა რა, მაგრამ, რადგან კარგი გულისა იყო, [illegible] მორჩილი, ზრდილობიანი, [illegible] და ამასთან სამაგალითო [illegible] როგორც „სიტყვაში ისე საქმეში [illegible], რომ მის მიერ ნათქვამი [illegible] სიტყვა, ან სასაცილო ნამოქმედარი, ხალხის პირიდან პირში გადადიოდა, ამიტომ ყველასათვის [illegible] სტუმარი იყო და ზოგს [illegible] კვირობითა და წლობით სცხოვრობდა.

კარგა ხნის სიარულის შემდეგ მიტო ილყოზა, დაიღალა და დათას მიუბრუნდა:

— მაშ სახლისკენ არ წამოხვალ?

— არა!—ბოხი ხმით მიუგო დათამ— ამ საღამოს შუშის „ფოდრაჩიკი'' უნდა ჩამოვიდეს. დილაზე შეშა უნდა ჩავაბარო.

— მაშ აღარ მოგიცდი, წავალ, ადრე დავიძინებ.

— ამ სიტყვებით მიტო გამოეთხოვა და წავიდა.

დათა მარტოდ დარჩა და როდესაც მატარებელი მოვიდა, ერთს წუთს შეჩერდა და ისე წავიდა, რომ არამც თუ არავინ გადმომხტარა, ფანჯარაშიაც კი არავის გადმოუხედნია, იმედ გაცრუებული და ნაწყენი გამოტრიალდა და სოფლისკენ გაემგზავრა.

უკვე დაბინდებული იყო, მაგრამ ერთის მხრივ სრულიად ახალი მთვარე, რომელიც მორცხვი ბავშვივით დასავლეთის მთებისკენ იპარებოდა, და მეორეს მხრივ ფიფქი, სპეტაკი თოვლი სიბნელეს ასუსტებდა, აციაგებდა, და თუმცა ურმის გზა არა სჩანდა, რადგან წინა ღამით იყო დათოვილი, გზის გვერდზე ბილიკი იყო გაკვლეული და დათა ამ ბილიკს დაადგა.

ჰაერი გაყუჩებულიყო. თბილოდა. სიჩუმე გამეფებულიყო. არემარეს თოვლის ქვეშ ტკბილად ჩასძინებოდა და ბუნების ძალების საიდუმლოებას არა არღვევდა რა.

დათა უსწორ-მასწორ ბილიკით ნელის ნაბიჯით სოფელს უახლოვდებოდა და რადგანაც დღიურ მუშაობით მეტად დაღალული იყო, სიამოვნებით ჰფიქრობდა, სახლში როგორ მივიდოდა, ივახშმებდა და თბილ ქვეშაგებში ტკბილად როგორ დაიძინებდა. სხვა ფიქრი ნაური გრძნობა შეუმჩნევლად თანდათან ეპარებოდა და რაც დრო გადიოდა ეს გრძნობა იზრდებოდა, ფართოვდებოდა და ბოლოს იმდენად გაიზარდა, რომ აშკარად იგრძნო მკერდში გული როგორ იკუმშებოდა და ილეოდა.

უცნაური ის იყო, რომ გული გონებას არ ემორჩილებოდა. ამ შემთხვევაში გონებასთან კავშირი გაეწყვიტნა და განცალკევებული მოქმედობდა. თავის ბუდეში შიშისაგან იკრუნჩხებოდა და ეძებდა ისეთს ადგილს, სადაც დამალვა შეეძლო, როგორც გალიაში გამომწყვდეული ჩიტი, როდესაც გალიას კატა ეპარება.

დათას გაეცინა ისე, როგორც მამას ეცინება, როდესაც ბავშს ,,ბუა'' სი შეშინდება, გულში ჩაეკრობა და შიშით აღარ იცის, რა ჰქნას. და შეეცადა, დაემშვიდებინა გული იმ მოსაზრებით, რომ ერთი და ორი ვერც ადამიანი და ვერც ნადირი მას ვერას უზამს რა. რომ დარწმუნებულია, არც ადამიანი და არც ნადირი მას გზაზე არ დახვდება, რომ შიში უთავბოლოა და უსაფუძვლო, მაგრამ გული თავისას არ იშლიდა და ბოლოს დათა ჩახვდა, რომ გულის ეს გაუგებარი შიში შედეგია იმ ზღაპრებისა და სოფლის დედაკაცების იმ ნალაპარაკევისა, სადაც ეშმაკისა, ალისა, ქაჯებისა და სხვა ბოროტ არსებათა სახელი ისე არ იხსენება, თუ ირჯვარი არ გადაიწერეს და უფალს ლოცვით არ მიმართეს.

დათას ფიქრები ადამიანის ამ, საიდუმლოებით მოცულ უხილავ მტერთა სამფლობელოში გადავიდა.

და გულმა თავისი გაიტანა, გონება აიძულა, განეცადა ის, რასაც თვითონ განიცდიდა, და ორივემ იწყეს ფიქრი ღმერთზე ანგელოზებზე, ეშმაკებზე, ალებზე, ალქაჯებზე და სხვა.

როგორც უსწავლელს, გაუნათლებელ ადამიანს, დათას დღემდის ეს კეთილი და ბოროტი უხილავი ძალები თავისებურად ჰქონდა წარმოდგენილი და ყველა მათთან თავისებური დამოკიდებულება ჰქონდა.

მაგალითად ღმერთი წარმოდგენილი ჰყავდა როგორც ახოვანი ტანის ზეადამიანი, დიდი, თეთრი თმებით, თეთრი, გრძელი წვერ ულვაშით, მოღუშული წარბებით და ჰკვიანი მრისხანე თვალებით, მუდამ ჩაფიქრებული და ქვეყანაზე ზრუნვით დაქანცული.

შიში ღმერთისა დათას დიდი ჰქონდა. [illegible] უმაღლესს მოსამართლის წინაშე ცოდვილის შიშსა.

ანგელოზები მის წარმოდგენაში იყვნენ მეტის მეტი კეთილი, მეტის მეტი სათნო, ლამაზი, ახალგაზრდა არსებანი რომელთაც თავში რომ უბაგუნო, კრინტს არ დასძრავენ და სამაგიეროს არ გადაგიხდიან.

ეშმაკი მისი აზრით იყო მაცდური, საშიში, საზიზღარი, რომელიც ადამიან კვალში დასდევს და მისი დაღუპვა სურს მაგრამ დათას ამისთვის ისეთი უებარი წამალი ჰქონდა, რომ თუ კი გონებას არ დაჰკარგავდა და ამ წამალს დროზე მოიხმარ და, საშიში არა იყო რა.

ეს იყო სამჯერ პირჯვრის გადაწერა და ამასთან სამჯერ თქმა: თფუ ეშმაკსა! ეშმაკი მაშინათვე გაჰქრებოდა.

ალი? ალი იყო ულამაზესი და უმშვენიერესი, შიშველი, თმა გაშლილი ახალგაზრდა ქალი, მაგრამ ამასთანავე ბოროტი და დაუნდობელი, რომელიც ზამთარ ზაფხული წყალში ბანაობს და ელის რომელიმე გულუბრყვილო მამაკაცს, რომელიც მისი სილამაზით მოიხიბლება და ახლოს მივა, მაშინ ქალი მიიზიდავს გულში მიიკრავს და წყალში ჩაარჩობს.

დათა კი გულ-უბრყვილო არ იყო ყველა კი შეხვედრა შორიდან თვალით დანახვა ძალიან უნდოდა რადგან ქალის სილამაზის დიდი მოტრფიალე იყო.

დარჩა ალქაჯი. ეს დალმენჭილი სახის ბებერი, გამხმარი, განჩხეჭვალი ჰუჰყიანი, ჭალარა თმებ გაწეწილი, გრძელ ფრჩხილებიანი საზიზღარი არსება დათას ისე სძაგდა, რომ თუმცა საკმაოდ ეშინოდა, გულში მაინც ამბობდა, თუ ხელში როგორმე ჩამივარდა, დავიჭერ ყელში წაუჭერ და დავახრჩობ მთ.

როგორცა ჰხედავთ, დათას უხილავ არსებათა რიდი ჰქონდა, შიშით კი არავისი არ ეშინოდა, დღეს კი რა დაემართა, თვითონაც ვერ მიხვდარიყო და ერთხელ კიდევ სცადა, შეშინებული გული გაემხნევებინა, მაგრამ ამ დროს მოაგონდა, რომ უიარაღო იყო, არც ხანჯალი და არც რევოლვერი სახლიდან არ წამოიღო, რად ან ღამე დარჩენას არსად აპირებდა და დათამ უნებურად თვალები მიიღო სოფლის იმ ადგილისკენ, სადაც ეკლესია იდგა, პირჯვარი გადაიწერა და რაღაც ლოცვა წაიბუტბუტა.

სარედაქციო კოლეგია.
მთავარი რედაქტორი: ს. ქედია.

ექიმი
ე. ი. კალანდაძე.
ღებულობს შინაგან სნეულებათა ავადმყოფებს დილის 8—12 ს. ვენერიული სიფილისი (შეზხაპუნება 606 და 914) და საშარდე ორგანოთა საღ. 5—7 ს. გუნიბის ქ № 6, მოსკოვის ქუჩ. კუთხე ზემმელის აფთიაქთან. ტელეფ. 13—95. 3228

ქუთაისი
ექიმი
ისაკ იაკობის-ძე
მინოშვილი
ღებულობს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ.
ყოველ დღე დილის 10-12 ს. და საღამ. 5 7. ს. ქარვასლის ქუჩა, № 5 (მწვანე ბაზარი) ბინა ყოფილი ექ. ჭოლოშვილისა № 3208.

თვალების ავადმყოფობანი
ექიმი
მ. გოლშტეინი
სათვალეების შერჩევა. ავადმყოფების მიღება დილის 8 ს-დან 11 ს-მდე; საღამოს 2—7 საათამდე.
ნიკოლოზის ქ. № 32.

დაბრუნდა და გაანახლა ავადმყოფების მიღება.
ექიმი
მ. ო. ზანდუკელი
შინაგან და ნერვების ავადმყ.
ელექტრონით წამლობა.
ავადმყ. მიღება საღ. 5-7 ს, ანასტასიას ქუჩა № 3 ტელეფ. 9—31.
№ 3207.

მატარებელთა მოძრაობა.

ფოსტის მატარებელი № 3.
თბილისიდან ბათომში—დილის 10 ს. 53 წ.
მატარებ. № 3. № 7.
თბილისიდან ფოთში საღამ. 7 ს. 14 წ.
მატარებ. № 21.
თბილისიდან ბათომში, საღ. გად. 10 ს. 37 წ.
მატარებ. № 19.
თბილისიდან ხაშურში დილის 3 ს. 20 წ.
მატარებ. № 140.
თბილისიდან სადახლოში დილის 9 ს.
მატარებ. № 390.
თბილისიდან სანაინში დილის 7 ს. 45 წ.
მატარ. № 4.
თბილისიდან კახეთში დილის 8 ს. 30 წ.

თბილისში მოდ ს.

მატარებ. № 4.
ბათომიდან თბილისისკენ გამოდის საღ. 10 ს. 27 წ.
თბილისში მოდის საღ. 6 ს. 46 წ.
მატარებელი № 7.
ფოთიდან თბილისისკენ გამოდის ღამის 12 ს. 2 წ.
თბილისში მოდის დღის 2 ს. 13 წ.
მატარებელი № 22.
ბათომიდან თბილისისკენ გადის ღამის 12 ს. 58 წ.
მატარებელი № 19.
ხაშურიდან თბილისისკენ მოდის ღამის 2 ს. 16 წ.
თბილისში მოდის დილის 8 ს. 2 წ.
მატარებ. № 141.
სადახლოდან თბილისკენ გადის დილის 9 ს 10 წ.
თბილისში მოდის საღამ. 5 ს. 36 წ.
მატარებ. № 416.
სანაინიდან თბილისისკენ გადის დილის 8 ს.
თბილისში მოდის დღის 4 ს. 53 წ.
მატარებ. № 3.
კახეთიდან თბილისში გადის დღის 4 ს. 20 წ.

განცხადება.

1900 წელში დაბადებული ახალგაზდა მოქალაქეთა ჯარში რიგის მოსახდელ გაწვევაზე.

თბილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ 1900 წელში დაბადებულ ახალგაზდა პირთა ჯარში გამწვევი და მიმღები კომისია მიმდინარე წელს შეუდგება თავის მოქმედებას ქ. თბილისის სამხედრო აღრიცხვის ნაწილის უფროსის სამმართველოსთან განსაკუთრებულ შენობაში (ვაზ...ზლის ქ. სახლი თამამშევისა) ქვემო აღნიშნულ დღეებში, დილის 9 საათიდან.

15 და 16 ნოემბერს, ორშაბათს და სამშაბათს, იმ პირთა ჯარში გასაწვევად, ვინც არიან შეტანილნი 1, 2 და 3 კომისარიატების გამწვევ სიებში.

17 და 18 ნოემბერს, ოთხშაბათს და ხუთშაბათს, იმ პირთა-ვინც არიან შეტანილნი მე 4, 5, 6 და 7 კომისარიატების გამწვევ სიებში.

19 და 20 ნოემბერს, პარასკევს და შაბათს, იმ პირთა-ვინც არიან შეტანილნი მე 8, 9 და 10 კომისარიატების სიებში.

21 და 22 ნოემბერს, კვირას და ორშაბათს, იმ პირთა-ვინც არიან შეტანილნი მე 11, 12 და 13 კომისარიატების სიებში.

23 და 24 ნოემბერს, სამშაბათს და ოთხშაბათს, იმ პირთა ჯარში გასაწვევად, რომლებიც არიან დაბადებულნი 1899 წ. და წარსულ 1919 წ. ქ. თბილისის მიმღებ კომისიის მიერ გადაედოთ ჯარში მიღების ვადა ერთი წლით, როგორც საშუალო სასწავლებლების მოწაფეთ ან ჯანმრთელობის სისუსტის გამო.

25 და 26 ნოემბერს, ხუთშაბათს და პარასკევს, იმ ადგილობრივ მცხოვრებ ახალგაზრდა პირთა,—რომლებიც არიან დაბადებულნი 1900 წ. და რაიმე მიზეზისა გამო არ არიან ჯერ შეტანილნი გამწვევ სიებში და აგრეთვე ქ. თბილისში იმ დროებით მცხოვრებ პირთა, რომლებიც თუმცა არიან შეტანილნი სხვა მაზრების გამწვევ სიებში, მაგრამ მათ, თანახმად გენერალურ შტაბის განკარგულებისა (იხილე გაზეთი ,,საქართველოს რესპუბლიკა'' ამა წ. 21 ოქტომბრის № 238) არა უგვიანეს ა. წ. 1-ლ ნოემბრამდე თბილისის სამხედრო ნაწილის განყოფილებაში წერილობით განაცხადეს თავისი სურვილი თბილისის მიმღებ კომისიაში გამოცხადებისა და ამ ვადაზედ წარადგინეს: 1) ამონაწერი თავის თავზე გაწვევ სიისა და 2) პირადობის მოწმობა სურათით.

მიმდინარე წელს ჯარში გაწვევის დროს მოქალაქეთ უნდა მიიღონ მხედველობაში:

1. ყოველი გაწვეული ახალგაზრდა მოვალეა თავის საცხოვრებელ ადგილის მახედვით, გამოცხადდეს მიღებ კომისიაში დანიშნულ ვადაზედ და თან იქონიოს გასაწვევი უწყება, მიღებული სათანადო კომისარიატიდან.

2. საშუალო სკოლის მოწაფენი, რომლებიც წარმოადგენენ სათანადო მოწმობებს, სასწავლებლების უფროსებისაგან, სამხედრო ბეგრის მოხდის ვადა გადაედებათ 21 წლის შესრულებამდე.

შენიშვნა: უმაღლეს სასწავლებლების სტუდენტებს, არ აქვთ უფლება ჯარში გაწვევის ვადის გადიდებისა და ამიტომ ვალდებულნი არიან გამოცხადდენ მიმღებ კომისიაში

3. არავითარი სამსახური, არც კერძო, არც საზოგადო, არც მთავრობის დაწესებულებებში (გარდა სამხედრო სამსახურისა) არც სახალხო გვარდიაში და არც მილიციაში არ ანთავისუფლებს მოქალაქეთ ჯარში გაწვევისაგან.

4. თანახმად დამფუძნებელ კრების მიერ 1919 წ. 2 აგვისტოს მიღებულ დეკრეტისა, შესახებ სამხედრო ბეგრის აუსრულებლობის და ამ დანაშაულის დაფარვის და წაქეზებისა, თუნდაც წამქეზებელი და დამხმარე მშობელი ან სხვა მახლობელი ნათესავი იქმნეს, დამნაშავე დაისჯება იმ წესით, რომელიც აღნიშნულია ხსენებულ დეკრეტის 1 და 3 მუხლ. და გ ნსაზღვრულია ბოროტ მოქმედებაში მონაწილეობისათვის სისხლის სამართლის და გამასწორებელ სასჯელთა დებულების მე-120, 121 და 124 მუხლებში.

2 ნოემბერს 1920 წ.
ქ. თბილისი.

თბილისის ქალაქის გამგეობა

დაიკარგა ბავშვი

ვაჟი 7 წლისა. სახელად მიშა მწოვნელ ჯთსოვ შემატყობ...

ბინოს ამ მისამართით: რიყე ჰასტაიანის ტუპიკი № 5 ბესტავაშვილი.

2—2 3235

სახლი

მამულების, აგარაკებისა და სახლების ყიდვა-გაყიდვას საჩქაროდ და იაფად აწარმოებს ქართველი ინტელიგენტების ჯგუფი.